DARBO ATASKAITA 2006

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONKURENCIJOS TARYBA

PRATARMĖ

02

2006 M.
ĮVYKIŲ
SUVESTINĖ

04

BENDRA
VEIKLOS
APŽVALGA

05

ĮSTATYMŲ
ĮGYVENDINIMAS
IR PRIEŽIŪRA

06

TURINYS

1. Draudžiami susitarimai **06**
   EB konkurencijos taisyklių taikymas ***06***
   LR konkurencijos įstatymo priežiūra ***07***
2. Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi **08**
3. Koncentracijos kontrolė **10**
4. Konkurenciją ribojantys valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmai **12**
5. Rinkų tyrimai **14**
6. Teisėkūra ir konkurencijos kultūros sklaida **15**
7. Valstybės pagalbos koordinavimas **16**
8. Reklamos įstatymo priežiūra **18**
9. Teisminė praktika **19**
10. Kita veikla **20**

TARPTAUTINIAI
RYŠIAI

22

1. Europiniai konkurencijos darbai **22**
2. Tarptautinis bendradarbiavimas **23**

VIEŠIEJI
RYŠIAI

25

ADMINISTRACINIAI
GEBĖJIMAI

27

STATISTIKA

28

PRATARMĖ

Posėdžiauja Konkurencijos taryba (iš kairės): Jonas Rasimavičius, Sigitas Cemnolonskis, Rimantas Stanikūnas, Vytautas Kavaliauskas **BFL nuotr.**

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus ir Konkurencijos tarybos pirmininkas Rimantas Stanikūnas **Dž. Barysaitės nuotr.**

Konkurencijos stiprinimas padeda augti šalies žmonių gerovei – taip galima trumpai apibūdinti svarbiausią Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos veiklos tikslą. 2006 metų veiklos ataskaita apibendrintai parodo, kaip siekiant šio tikslo buvo plėtojama institucijos veikla tiek įgyvendinant nacionalinę konkurencijos politiką, tiek ir vykdant Europos Sąjungos konkurencijos taisyklių priežiūrą.

Pagal kompetenciją Konkurencijos taryba, vykdydama jai iškeltus uždavinius saugoti sąžiningos konkurencijos laisvę, toliau aktyviai kontroliavo Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo nuostatų įgyvendinimą ir kaupė patirtį tiesiogiai taikydama Europos Bendrijos (EB) steigimo sutarties 81 ir 82 straipsnius. Nuoseklus bendradarbiavimas Europos konkurencijos institucijų tinkle padėjo operatyviai keistis informacija ir sėkmingai atlikti sudėtingus ir didelės apimties tyrimus. Savo pastangas pirmiausia skyrėme kartelinių susitarimų išaiškinimui, kadangi tokie susitarimai daro didelę žalą tiek atskirų šalių, tiek ir bendrai ES rinkai ir vartotojams. Norėdami sėkmingiau aptikti ir išaiškinti kartelinius susitarimus tarp konkurentų, 2006 m. įkūrėme Kartelių skyrių, kuriame dirbantys specialistai savo pastangas nukreipia taip, kad laiku būtų pastebėti draudžiami konkurentų susitarimai ir užkirstas kelias tokiems susitarimams egzistuoti. Nors išaiškinti kartelinius susitarimus, surandant tiesioginius ar netiesioginius įrodymus, būna labai sudėtinga, 2006 m. Konkurencijos tarybos specialistai sėkmingai baigė du kartelinių susitarimų tyrimus, o kiti pradėti tyrimai yra tęsiami.

Konkurencijos plėtra kasmet iškelia vis naujų uždavinių ir problemų: dėl išsiplėtusių rinkų ir augančio ūkio subjektų aktyvumo tenka veiksmingiau ir lanksčiau taikyti konkurencijos teisės normas ir gerinti atliekamų tyrimų kokybę. Tik palanki konkurencinė aplinka rinkose duoda apčiuopiamos naudos ir tenkina abipusius interesus – ir verslininkų, ir vartotojų. Todėl Konkurencijos taryba, siekdama įgyvendinti konkurencijos politikos reikalavimus ir gerinti konkurencijos kultūrą, savo darbe naudojasi ne tik suteiktomis galiomis išaiškinti pažeidimus ir taikyti sankcijas, bet ir įvairiomis priemonėmis, kurios padeda įvertinti bendrą konkurencijos aplinką ir modeliuoti situaciją atskirose rinkose. Tam padeda atliekami ilgalaikiai rinkų tyrimai, rengiamų naujų teisės aktų analizė, ryšių su kitomis valstybės institucijomis plėtojimas, aiškinamasis darbas ir kt.

2006 m. darbo ataskaita visapusiškai parodo Konkurencijos tarybos veiklą: pasiekimus taikant EK rekomendacijas ir reglamentus, prižiūrint Konkurencijos ir Reklamos įstatymų nuostatas, koordinuojant ūkio subjektams teikiamą valstybės pagalbą, ginant priimtus sprendimus teismuose, plėtojant tarptautinius ir viešuosius ryšius ir kt.

Veiklos viešumas padeda mums veikti užtikrintai ir nepriklausomai. Apie Konkurencijos tarybos priimamus sprendimus nuolat informuojame visuomenę, o aukšta institucijoje dirbančių specialistų kvalifikacija leidžia nustatytais terminais ir kokybiškai atlikti didelės apimties tyrimus. Visi Konkurencijos tarybos nutarimai priimami kolegialiai, išklausius suinteresuotų šalių paaiškinimus ir argumentus, tai ir lemia sprendimų objektyvumą ir nešališkumą. Teismų nutartys padeda sukaupti patirties kvalifikuojant įstatymų pažeidimus ir už juos skiriant sankcijas. Teismų praktika duoda apčiuopiamos naudos veiksmingiau įgyvendinant konkurencijos politiką ir išgyvendinant nesąžiningos konkurencijos apraiškas.

Konkurencijos politika 2007 m. bus tęsiama vadovaujantis sukaupta veiklos patirtimi, taikant Konkurencijos įstatymą ir numatomus jo pakeitimus bei ES konkurencijos teisės reikalavimus, siekiant intensyvesnės ekonomikos raidos ir naudos Lietuvos vartotojams.

Rimantas Stanikūnas
Konkurencijos tarybos pirmininkas

2006 M. ĮVYKIŲ SUVESTINĖ

SAUSIS

5 d. Priimtas nutarimas, kuriuo pripažinta, kad AB „Lietuvos paštas“ pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio reikalavimus veiksmais, kuriais ūkio subjektui, veikiančiam tokiomis pat sąlygomis kaip kitas ūkio subjektas, buvo nustatyti diskriminuojantys tarifai. Už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi bendrovei skirta 80 tūkst. Lt bauda.

VASARIS

8 d. Konkurencijos tarybos pirmininkas dalyvavo Šeštajame pasaulio forume konkurencijos klausimais, kurį Paryžiuje surengė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (OECD).

13 d. Siekiant operatyviau ir kokybiškiau atlikti draudžiamų susitarimų tarp konkurentų - kartelių tyrimus ir kitas su šiais tyrimais susijusias funkcijas, Konkurencijos tarybos administracijoje įsteigtas Kartelių skyrius.

GEGUŽĖ

3 d. Tarptautinio konkurencijos tinklo - ICN surengtoje Penktojoje metinėje konferencijoje dalyvavo Konkurencijos tarybos pirmininkas.

8 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas priėmė galutinę ir neskundžiamą nutartį, kuria patvirtino, kad Konkurencijos tarybos 2005 m. vasario 3 d. nutarimas dėl draudžiamo susitarimo tarp Vilniaus mieste taksi paslaugas teikiančių ūkio subjektų buvo priimtas teisėtai.

BIRŽELIS

22 d. 45 tūkst. 634 Lt bauda skirta ūkio subjektams už draudžiamą susitarimą konkursuose dėl konsultacinių paslaugų ES struktūrinių fondų paramai gauti.

LIEPA

7 d. Konkurencijos tarybos pirmininkas vienintelis iš Vidurio ir Rytų Europos konkurencijos institucijų vadovų dalyvavo Šeštosios metinės transatlantinės konferencijos, kurią surengė Tarptautinės ir lyginamosios teisės britų institutas, baigiamojoje diskusijoje.

RUGPJŪTIS

1 d. Pradėtas naudoti naujas Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos ženklas, užregistruotas Lietuvos Respublikos valstybiniame patentų biure.

RUGSĖJIS

7 d. Leista vykdyti koncentraciją steigiant UAB „Jungtinis tiekimas“ - logistikos - statybinių medžiagų paskirstymo centrą, kuris sujungtų smulkius ir vidutinius prekybininkus statybinėmis medžiagomis.

13 d. Konkurencijos taryba Vilniuje surengė Baltijos šalių trečiąją konferenciją konkurencijos klausimais.

21 d. Duotas leidimas UAB „Kautra“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Tolimojo keleivinio transporto kompanija“ (TOKS) akcijų.

SPALIS

5 d. 3 mln. 11 tūkst. litų bauda skirta TEO LT, AB už Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio pažeidimą. Bendrovė iš esmės neginčijo tyrimo metu nustatytų piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi faktų ir pripažino padariusi pažeidimą.

26 d. Išaiškinus kartelinį susitarimą popieriaus didmeninės prekybos rinkoje, buvo konstatuota, kad kartelį sudariusios bendrovės ne tik pažeidė Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymą, bet ir EB steigimo sutarties 81 straipsnio reikalavimus. Už draudžiamą susitarimą bendrovėms skirta bendra baudų suma – daugiau nei 680 tūkst. Lt.

LAPKRITIS

22 d. Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo patvirtino Lietuvos Respublikos regioninės pagalbos žemėlapį. Šis žemėlapis parengtas vadovaujantis EB steigimo sutarties nuostatomis, kurios numato galimybę skirti tam tikrą valstybės pagalbą.

30 d. Pradėtas tyrimas dėl *Rautakirja Oy* veiksmų, galėjusių pažeisti koncentracijos vykdymo sąlygas ir įpareigojimus, kurie bendrovei buvo nustatyti siekiant išvengti dominuojančios padėties sukūrimo ar reikšmingo konkurencijos apribojimo davus leidimą šiai bendrovei įsigyti UAB „Lietuvos spaudos“ Vilniaus agentūrą.

BENDRA VEIKLOS APŽVALGA

Statistiniai duomenys apie Konkurencijos tarybos (toliau-KT) vykdytų jos kompetencijai priskirtų darbų apimtis 2006 m. ir vidutinę jų trukmę pateikiami žemiau esančiose lentelėse.

Iš viso 2006 m. priimta nutarimų	**131**
Iš jų: Nutarimai dėl baigtų tyrimų *Iš jų:* *-dėl tyrimų, pradėtų KT iniciatyva* *-pagal gautus skundus*	 72 *4* *68*
Atsisakyta pradėti tyrimų	16
Pratęsta tyrimų	26
Nutraukta tyrimų	8
Kiti nutarimai	9
LR Vyriausybės *LINESIS* sistema* pateiktos pozicijos dėl ES teisės aktų	**8**
Suderinta *LINESIS* sistemoje kitų institucijų parengtų pozicijų dėl ES teisės aktų	**18**
Pateikta pastabų įstatymų ir LR Vyriausybės nutarimų projektams	**63**
Pateikta pastabų kitų institucijų teisės aktų projektams	**54**
Atsakyta raštu į gautus paklausimus	**237**
Suderinta kainų ir tarifų	**43**
Suderinta kainų ir tarifų nustatymo tvarkų	**2**

* Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinė sistema

2006 m. baigtų tyrimų vidutinė trukmė	
Dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimų *Iš jų:*	7 mėn.
-draudžiamų susitarimų	*9 mėn.*
-piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi	*7 mėn.*
-4 str. nuostatų pažeidimo	*5 mėn.*
Koncentracijos kontrolės	19 d. d.
Dėl Reklamos įstatymo pažeidimų	5 mėn.
Valstybės pagalbos pranešimų derinimas su pagalbos teikėjais	1 mėn.

Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – KĮ) nuostatų taikymo priežiūra, kurią iliustruoja per septynerius metus priimtų nutarimų skaičius, pateikiama lentelėje.

Pagal KĮ reikalavimus priimtų nutarimų skaičius

Metai	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nutarimai	69	73	70	73	79	81	85

ĮSTATYMŲ ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

1. Draudžiami susitarimai

EB konkurencijos taisyklių taikymas

LR konkurencijos įstatymo priežiūra

Kaip ir ankstesniais metais ypatingas dėmesys buvo skiriamas horizontaliųjų (kartelinių) susitarimų pagal KĮ 5 straipsnį ir kartelinių susitarimų pagal EB steigimo sutarties (toliau - EB sutartis) 81 straipsnį priežiūrai visose Lietuvos ūkinės veiklos rinkose. Iš viso 2006 metais dėl draudžiamų susitarimų buvo atliekami 7 tyrimai, už nustatytus pažeidimus iš viso paskirta 726 tūkst. 514 Lt baudų. Per metus buvo atlikti karteliniai tyrimai popieriaus, konsultacinių paslaugų dėl ES struktūrinių fondų, audito, energetikos įrenginių eksploatavimo ir remonto darbų rinkose. Įrodžius pažeidimus, dviem atvejais buvo skirtos piniginės baudos, trys tyrimai toliau tęsiami 2007 metais, o dviem atvejais buvo atsisakyta pradėti tyrimus pagal KĮ 5 straipsnį (toliau – str.).

EB konkurencijos taisyklių taikymas

KARTELINIS SUSITARIMAS POPIERIAUS RINKOJE

Tyrimas dėl popieriumi prekiaujančių ūkio subjektų veiksmų buvo pradėtas KT iniciatyva pagal KĮ 5 str., kilus įtarimų dėl galimo kartelinio susitarimo popieriaus didmeninės prekybos rinkoje Lietuvoje. Tyrimo metu įtarus, kad atitinkamoje rinkoje veikiančių bendrovių veiksmai galėjo turėti poveikį taip pat ir prekybai tarp ES šalių narių - Lietuvos, Latvijos ir Estijos, buvo nutarta tyrimą papildyti EB sutarties 81 str. nuostatomis, kuriomis yra draudžiami įmonių susitarimai ar suderinti veiksmai bendrojoje rinkoje ar jos dalyje, galintys paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.

Dėl šios priežasties KT informavo Europos Komisiją (toliau-EK) apie EB sutarties konkurencijos teisės nuostatų taikymą Lietuvoje. Apie atliekamo tyrimo papildymą, taikant ir EB sutarties teisės nuostatas, buvo informuotos Latvijos ir Estijos konkurencijos institucijos, su kuriomis buvo aktyviai bendradarbiaujama ir keičiamasi informacija. Buvo atlikti tyrimo veiksmai Latvijos teritorijoje, kur yra įsteigta popieriumi prekiaujančių bendrovių asociacija.

Tyrimo laikotarpis apėmė 1999 m. - 2004 m. Tuo metu dėl susiklosčiusių aplinkybių Lietuvos rinkoje veikusios bendrovės, užsiimančios didmenine prekyba popieriumi, iš esmės nesusidūrė su kitų ūkio subjektų, esančių už Lietuvos teritorijos ribų, konkurenciniu spaudimu. Todėl pagrindinės konkurentės Lietuvoje - bendrovės „Antalis Lietuva“, „Libra Vitalis“, „Lukas“, „MAP Lietuva“ „Papyrus Distribution“ ir „Schneidersöhne Baltija“, tyrimo laikotarpiu bendrai užėmusios iki 94-97 proc. atitinkamose kreidinio ir biuro popieriaus didmeninės prekybos rinkose, veikdamos jose galėjo daryti įtaką. Tyrimo metu buvo nustatyta pakankamai faktų ir aplinkybių, įrodančių, kad šios bendrovės periodiškai tarpusavyje keitėsi konfidencialaus pobūdžio informacija apie užimamas rinkų dalis biuro ir kreidinio popieriaus didmeninės prekybos rinkose ir kita svarbia informacija. Dėl to bendrovės galėjo žinoti apie konkurentų elgesį ir stebėti jį, bei numatyti konkurentų veiklos strategiją nagrinėjamose rinkose, o tai šiose rinkose galėjo mažinti konkurenciją. Nustatyta, kad kiekvienos iš šešių bendrovių atitinkamos rinkos dalys buvo vidutinės arba mažos ir nepakankamos tam, kad kiekviena bendrovė atskirai galėtų daryti įtaką, tačiau šių bendrovių suderinti veiksmai leido kontroliuoti konkurenciją nagrinėjamose rinkose. Be to, bendrovės „Antalis Lietuva“, „Libra Vitalis“, „Lukas“, „MAP Lietuva“ „Papyrus Distribution“ ir „Schneidersöhne Baltija“, kartu turėdamos labai dideles rinkos dalis biuro ir kreidinio popieriaus rinkose ir ilgą laiką derindamos veiksmus, galėjo sudaryti kliūtis naujiems ūkio subjektams įeiti į šias rinkas Lietuvoje, taip pat sumažinti galimybes sąžiningai konkuruoti.

KT, įvertinusi atlikto tyrimo išvadas, priėmė nutarimą, kuriuo pripažino, kad UAB „Antalis Lietuva“, UAB „Libra Vitalis“, UAB „Lukas“, UAB „MAP Lietuva“, UAB „Schneidersöhne Baltija“, atstovaujanti ir UAB „Papyrus Distribution“, atliko veiksmus, kuriais pažeidė KĮ 5 str. ir EB sutarties 81 str. reikalavimus. Bendrovės buvo įpareigotos nutraukti KĮ ir EB sutarties reikalavimus pažeidžiančias veikas. Atsižvelgusi į kartelinio draudžiamo susitarimo pavojingumą ir jo trukmę, taip pat į tai, kad bendrovės lygiaverčiai atliko draudžiamus suderintus veiksmus, KT skyrė baudas UAB „Antalis Lietuva“, UAB „Libra Vitalis“, UAB „Lukas“, UAB „MAP Lietuva“ (atitinkamai 66 tūkst. 840 Lt, 194 tūkst. 850 Lt, 22 tūkst.730 Lt ir 161 tūkst.130 Lt) ir UAB „Schneidersöhne Baltija“ 235 tūkst. 330 Lt (pridėjus 55 tūkst. 880 Lt UAB „Papyrus Distribution“ baudą, kadangi šios bendrovės susijungė). Bendra bendrovėms skirtų baudų suma – 680 tūkst. 880 Lt.

Lietuvai 2004 m. tapus ES nare ir pradėjus tiesiogiai taikyti ES konkurencijos taisykles, tai jau antras atvejis KT praktikoje, kai buvo pripažinta, kad ūkio subjektų veiksmai pažeidė ne tik KĮ, bet ir EB sutarties reikalavimus.

LR konkurencijos įstatymo priežiūra

KARTELINIS SUSITARIMAS ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ KONSULTACINIŲ PASLAUGŲ RINKOJE

Tyrimas dėl ūkio subjektų, dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose dėl ES struktūrinių fondų paramos projektų rengimo, galimo draudžiamo susitarimo pradėtas pagal VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra (toliau – LVPA) prašymą. LVPA yra institucija, atsakinga už projektų, finansuojamų ES struktūrinių fondų lėšomis pagal Bendrojo programavimo dokumento (toliau – BPD) priemones, administravimą.

Ūkio subjektai - UAB „Eurointegracijos projektai“, VšĮ „Perspektyvių inovacijų agentūra“ ir UAB „MAG Solutions“ dalyvavo konkursuose rengiant konsultacinių paslaugų projektus ES struktūrinių fondų finansinei paramai gauti pagal BPD 1.2 priemonę „Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas“. Vadovaujantis tyrimo metu surinkta medžiaga buvo konstatuota, kad šie ūkio subjektai sudarė KĮ draudžiamą susitarimą, pasireiškusį suderintais veiksmais - susitarė pateikti suderintus konkursinius pasiūlymus, iš anksto tarpusavyje sutarę dėl numatomo konkurso laimėtojo.

Konkurentėms susitarus pateikti suderintus pasiūlymus konkursams, UAB „Eurointegracijos projektai“ laimėjo daug konkursų ir tapo lydere šioje rinkoje; kitos draudžiamo susitarimo dalyvės, ir pirmiausia VšĮ „Perspektyvių inovacijų agentūra“ minėtuose konkursuose dalyvavo tik kaip įmonės, kurių vaidmuo buvo parodyti, kad konkurse buvo konkuruojama ir jame dalyvavo ne viena įmonė, pasiūliusi tik vieną kainą, o kelios įmonės, pasiūliusios skirtingas kainas.

KT, įvertinusi atlikto tyrimo išvadas, konstatavo, kad konkurentės UAB „Eurointegracijos projektai“, VšĮ „Perspektyvių inovacijų agentūra“ ir UAB „MAG Solutions“, teikdamos konkursinius pasiūlymus, veikė ne nepriklausomai, o tarpusavyje derindamos veiksmus ir tuo pažeidė KĮ. Iš viso ūkio subjektams buvo paskirta 45 tūkst. 634 Lt bauda. Šis KT nutarimas apskųstas teismui.

TYRIMAS ŠILUMOS PUNKTŲ ĮRENGIMO RINKOJE

LVPA pateikė prašymą pradėti konkurenciją ribojančių veiksmų tyrimą dėl ūkio subjektų, dalyvavusių šilumos punktų - šilumos ūkio sistemų - keitimo darbų viešajame pirkime. Pirkimas buvo organizuotas energetikos srityje pagal projektą, finansuojamą ES struktūrinių fondų lėšomis pagal BPD 1.2. LVPA informavo, kad keli ūkio subjektai galėjo susitarti ir pateikti suderintus pasiūlymus konkursui.

KT pareigūnai atliko bendrovių patikrinimus, kurių metu buvo rasta įrodymų, kad prieš konkursą tarp konkurso dalyvių vyko kontaktai - jie keitėsi informacija apie konkursinio pasiūlymo kainas ir objekto technines charakteristikas. Tyrimas dėl galimo draudžiamo konkurentų susitarimo pateikti konkursui suderintus pasiūlymus tęsiamas.

TYRIMAS ENERGETIKOS ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMO IR REMONTO DARBŲ RINKOJE

Tyrimas dėl galimų draudžiamų susitarimų tarp ūkio subjektų, 2005 m. - 2006 m. dalyvavusių Klaipėdos miesto savivaldybės švietimo įstaigų ūkio tarnybos organizuotuose viešųjų pirkimų konkursuose, buvo pradėtas Viešųjų pirkimų tarnybos prie LR Vyriausybės prašymu.

Buvo analizuojama ūkio subjektų, veikiančių atitinkamoje energetinių įrenginių eksploatavimo rinkoje, veikla. Tyrimo metu surinkta informacija leido įtarti, kad keletas ūkio subjektų galėjo iš anksto tartis dėl konkursinių pasiūlymų sąlygų bei viešųjų pirkimų objektų pasidalinimo pagal pirkėjų veiklos pobūdį energetikos įrenginių eksploatavimo ir remonto darbų konkursuose. Tyrimas tęsiamas.

TYRIMAS AUDITO PASLAUGŲ RINKOJE

Tyrimas dėl ūkio subjektų, veikiančių LR audito paslaugų rinkoje, veiksmų atitikties KĮ 5 str. buvo atnaujintas 2006-04-24, gavus ūkio subjektų prašymus bei paaiškėjus naujoms aplinkybėms.

Atliktų patikrinimų metu paimtos bei gautos medžiagos analizė parodė, kad Lietuvos auditorių rūmuose sudaryta iniciatyvinė grupė parengė ES struktūrinių fondų paramos lėšų minimalias audito kainas, minimalias darbo laiko sąnaudas bei minimalų valandinį įkainį, o tai gali riboti konkurenciją audito paslaugų rinkoje, daryti įtaką bendrovių priimamiems sprendimams dėl įkainių. Tyrimas tęsiamas.

ĮSTATYMŲ ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

2. Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi

Dėl ūkio subjektų piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi 2006 m. nagrinėti 9 atvejai. Dviem atvejais pagal atliktų tyrimų išvadas konstatuoti pažeidimai, už juos iš viso paskirta 3 mln. 91 tūkst. Lt baudų. Vienu atveju sprendimas bus priimtas 2007 m., du tyrimai tęsiami, du - buvo nutraukti. Dviem atvejais, atlikus preliminarią analizę, tyrimai nebuvo pradėti.

DĖL AB „LIETUVOS PAŠTAS“ VEIKSMŲ

KT 2006 m. baigė tyrimą dėl AB „Lietuvos paštas“ veiksmų atitikties KĮ 9 str. reikalavimams pagal UAB „Biznio mašinų kompanija“ prašymą išnagrinėti, ar AB „Lietuvos paštas“ veiksmai, nustatant skirtingas kainas pristatymo paslaugoms, nėra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi.

Tyrimo metu nustatyta, kad sąskaitų spausdinimo, lankstymo ir vokavimo paslaugas gali teikti ne tik „Lietuvos paštas“, bet ir kitos įmonės, turinčios tam reikalingą įrangą. Tačiau šios įmonės kitą glaudžiai susijusią paslaugą - sąskaitų pristatymą paštu adresatams, privalo teikti tris kartus brangiau, jeigu korespondencijos svoris patenka į „Lietuvos paštui“ rezervuotą pašto siuntų svorio ribą. Universaliųjų paslaugų kainos tvirtinamos LR Vyriausybės nutarimu; specifinius tarifus stambiems klientams tvirtina AB „Lietuvos paštas“ direktorius. Todėl vienintelė išeitis dalyvauti konkurse ir konkuruoti su pačiu „Lietuvos paštu“ - pirkti nustatyto svorio korespondencijos pristatymo paslaugą iš „Lietuvos pašto“, kuris ją gali teikti mažais tarifais.

UAB „Vilniaus energija“ skelbtame konkurse teikti pristatymo paslaugas dalyvavusios įmonės galėjo pateikti įkainius, kurie buvo dviejų dalių - tai sąskaitų spausdinimo, lankstymo ir vokavimo paslaugų, kurias atlieka konkurse dalyvaujančios įmonės, įkainis ir korespondencijos pristatymo įkainis, kurį konkurse dalyvaujančioms įmonėms pasiūlė „Lietuvos paštas“. Už sąskaitų spausdinimą, lankstymą ir vokavimą pateikęs panašią kaip konkurentų kainą, už pristatymo paslaugas „Lietuvos paštas“ pateikė 1,5 karto mažesnį įkainį, negu galėjo pasiūlyti konkuruojančios bendrovės, pačios perkančios pristatymo paslaugą iš „Lietuvos pašto“. AB „Lietuvos paštas“ žinojo, kokius pasiūlymus dėl pristatymo įkainių galės pateikti kitos dvi konkurse dalyvavusios bendrovės, nes su jomis buvo pasirašiusi universaliųjų pašto paslaugų teikimo sutartis. Dėl to „Lietuvos paštas“ galėjo konkursui pateikti gerokai mažesnius įkainius, nei tie, kuriuos pagal su juo pasirašytas pašto paslaugų teikimo sutartis galėjo pasiūlyti konkuruojančios bendrovės.

KT nutarė, kad tokiais veiksmais AB „Lietuvos paštas“ piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi rezervuotųjų pašto paslaugų rinkoje ir siekė įtvirtinti savo padėtį bei išstumti konkurentus iš kitos, su minėta rinka glaudžiai susijusios - sąskaitų spausdinimo bei lankstymo ir vokavimo - rinkos. Už šį pažeidimą AB „Lietuvos paštas“ skirta 80 tūkst. Lt bauda.

* * *

KT 2006 m. pradėjo tyrimą dėl AB „Lietuvos paštas“ veiksmų atitikties KĮ 9 str. reikalavimams. Tyrimas pradėtas gavus AB „Rytų skirstomieji tinklai“, AB „Lietuvos dujos“, UAB „Vilniaus vandenys“ bei UAB „Aukštaitijos vandenys“ prašymą ištirti AB „Lietuvos paštas“ veiksmus vykdant įmokų ir mokesčių už suteiktas paslaugas priėmimą. AB „Lietuvos paštas“ nuo 2006-01-01 nustatė fiksuotą komisinį atlyginimą už kiekvieną iš gyventojų priimtą įmoką ir siūlė pasirašyti naujas įmokų priėmimo sutartis bei atsisakė sudaryti sutartis atskiruose apskrities paštų skyriuose. Tyrimas tęsiamas.

DĖL AB „LIETUVOS TELEKOMAS“ VEIKSMŲ

KT 2006 m. baigė tyrimą dėl AB “Lietuvos telekomas“ piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi interneto prieigos paslaugų rinkose. Ištirti AB “Lietuvos telekomas” veiksmų atitikimą KĮ reikalavimams prašė UAB „MicroLink Lietuva“, UAB „Baltnetos komunikacijos“, UAB „Tele2“, UAB „Penki kontinentai“, UAB „Elneta“, VĮ „Infostruktūra“.

Tyrimo, kuris apėmė 2002 m. – 2004 m. ir 2005 m. I ketvirtį, išvadose KT konstatavo, kad AB „Lietuvos telekomas“ (dabar TEO LT, AB) veiksmai atitinkamose rinkose nagrinėtu laikotarpiu vertintini kaip nesąžiningų kainų taikymas, apibrėžiamas terminu „kainų spaudimas“. Vienu iš pagrindinių tyrimo objektų buvo ADSL (skaitmeninės abonento linijos, kurių pralaidumas iš tinklo į abonento pusę yra didesnis, negu atvirkščia kryptimi) interneto paslaugos galutiniams vartotojams. Šios paslaugos buvo teikiamos didmeninės AB „Lietuvos telekomas“ ADSL interneto prieigos pagrindu. Palyginus rinkoje veikiančių ūkio subjektų teikiamų paslaugų kainas, buvo nustatyta, kad AB „Lietuvos telekomas“ kai kurių ADSL interneto mažmeninių paslaugų kaina galutiniams vartotojams (namų ūkiams ir verslo klientams) buvo mažesnė, negu didmeninėje rinkoje teikiamų paslaugų kaina. Tai įvertinta kaip piktnaudžiavimas savo padėtimi naudojant kainų spaudimą. Tokiais veiksmais AB „Lietuvos telekomas“ piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi atitinkamoje didmeninėje ADSL interneto prieigos rinkoje. Šie veiksmai apribojo kitų bendrovių galimybes konkuruoti kainomis teikiant paslaugas mažmeninėje rinkoje galutiniams vartotojams.

KT nutarimu TEO LT, AB įpareigota nutraukti KĮ prieštaraujančius veiksmus ir per nustatytą laikotarpį pakeisti ADSL prieigos paslaugos teikimo sąlygas taip, kad tiesiogiai ar netiesiogiai nebūtų nustatomos nesąžiningos kainos ar kitos šios paslaugos pirkimo sąlygos. Už KĮ pažeidimą bendrovei skirta 3 mln. 11 tūkst. Lt bauda.

DĖL UAB „VILNIAUS ENERGIJA“ VEIKSMŲ

KT 2006 metų pabaigoje baigė didelės apimties tyrimą dėl UAB ,,Vilniaus energija” veiksmų atitikties KĮ 9 str. reikalavimams. Tyrimas buvo pradėtas VšĮ ,,Teleradijo kompanija Hansa” iniciatyva. Siekta nustatyti, ar UAB ,,Vilniaus energija” nepiktnaudžiauja dominuojančia padėtimi komunikacijų tunelių (požeminių pereinamųjų kolektorių ir techninių koridorių) nuomos rinkoje Vilniaus mieste.

Nustatyta, kad Vilniaus mieste tunelius, skirtus miesto inžinerinėms komunikacijoms nutiesti ir eksploatuoti, nuomoja tik UAB ,,Vilniaus energija”, alternatyvų patalpinti komunikacijas kitur nuomininkai, kuriems reikia nutiesti savo komunikacijas tuneliuose, neturi. Taigi, UAB ,,Vilniaus energija” tiesiogiai nesusiduria su konkurencija komunikacijų tunelių nuomos rinkoje (priešsrovinėje) Vilniaus mieste, todėl pagal KĮ 3 str. 11 d. nuostatą užima dominuojančią padėtį šioje rinkoje. Dominuodama rinkoje UAB „Vilniaus energija“ galėjo sudaryti kliūtis rinkos dalyviams įeiti į kai kurias paslaugų rinkas, pavyzdžiui, potencialiam pasrovinės interneto prieigos paslaugos rinkos dalyviui VšĮ ,,Teleradijo kompanija Hansa“ įeiti į interneto prieigos paslaugos rinką. Taip pat tos pačios pasrovinės interneto prieigos paslaugos rinkos dalyviams (tarpusavyje konkuruojantiems ūkio subjektams) UAB „Vilniaus energija“ galėjo nustatyti nevienodas apmokėjimo sąlygas – skirtingas kainas už tapačios prekės nuomos ekvivalentą ir tokiais veiksmais pažeisti KĮ 9 str. reikalavimus.

Galutinį sprendimą KT priims 2007 m.

DĖL AB „LIETUVOS DUJOS” VEIKSMŲ

2006 m. liepą KT pradėjo tyrimą dėl AB ,,Lietuvos dujos” veiksmų atitikties KĮ 9 str. reikalavimams. 2005 m. KT buvo atsisakiusi pradėti tyrimą dėl UAB „Akmenės energija“ ir UAB „Ukmergės energija“ prašymų, nes buvo prieita prie išvados, jog šiuose prašymuose nurodytų faktų nagrinėjimas nėra KT kompetencija. 2006-06-16 Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas panaikino KT 2005-06-23 nutarimą Nr. 1S-72 ir grąžino pareiškėjos UAB „Akmenės energija“ prašymą KT nagrinėti iš naujo. Tęsiamame tyrime nagrinėjama gamtinių dujų tiekimo laisviesiems vartotojams rinka Lietuvoje ir sudarant gamtinių dujų pirkimo-pardavimo sutartis nustatytos aplinkybės dėl galimo KĮ 9 str. pažeidimo.

DĖL LIETUVOS VALSTYBĖS ISTORIJOS ARCHYVO VEIKSMŲ

Tyrimas dėl Lietuvos valstybės istorijos archyvo veiksmų ribojant ūkio subjektų galimybes atlikti genealoginius tyrimus atitikties KĮ 9 str. reikalavimams buvo pradėtas gavus UAB „Generosus dominus“ pareiškimą. Pareiškime buvo teigiama, kad Lietuvos valstybės istorijos archyvas (LVIA) atsisakė UAB “Generosus dominus” išduoti didesnius dokumentų kiekius genealoginiams tyrimams atlikti ir taip varžė jos galimybes atlikti tokius tyrimus. Tačiau pats LVIA naudojosi dokumentais be jokių apribojimų ne tik atlikdamas mokslinius tyrimus, bet ir komercinio pobūdžio genealoginius tyrimus ir todėl galimai pažeidė KĮ 9 str. reikalavimus.

Kol vyko tyrimas, buvo priimtas sprendimas, kuriuo atsisakyta kompleksinių genealoginio pobūdžio tyrimo paslaugų teikimo. LVIA nutraukus komercinio pobūdžio veiklą (nebedalyvaujant atitinkamoje rinkoje), nebeliko tyrimo pagrindo, t.y. įtarimo, kad LVIA nesuteikia ūkio subjektams vienodų sąlygų, kokiomis veikė pats, gauti reikalingų dokumentų genealoginiams tyrimams atlikti. Dėl to KT nutarimu tyrimas buvo nutrauktas.

DĖL TARPTAUTINIO VILNIAUS ORO UOSTO VEIKSMŲ

2006-01-19 buvo pradėtas tyrimas dėl Valstybės įmonės Tarptautinis Vilniaus oro uostas veiksmų atitikties KĮ 9 str. nuostatoms, kurį iniciavo UAB ,,Baltic Ground Services“. Tyrimas atliktas siekiant išsiaiškinti, ar VĮ Tarptautinis Vilniaus oro uostas nepiktnaudžiauja dominuojančia padėtimi teikdamas privilegijas arba diskriminuodamas atskirus ūkio subjektus, kurie teikia antžemines paslaugas orlaiviams šiame oro uoste. Tyrimo metu nebuvo rasta įrodymų, patvirtinančių, kad VĮ Tarptautinis Vilniaus oro uostas piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi antžeminių paslaugų teikimo rinkoje. Be to, VĮ Tarptautinis Vilniaus oro uostas, išnagrinėjęs ,,Baltic Ground Services“ pretenziją, nutarė patenkinti šios bendrovės prašymus ir teikti visas pasirašytoje sutartyje numatytas paslaugas, todėl tyrimas buvo nutrauktas.

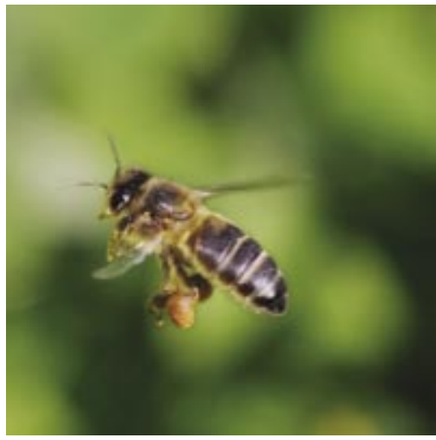

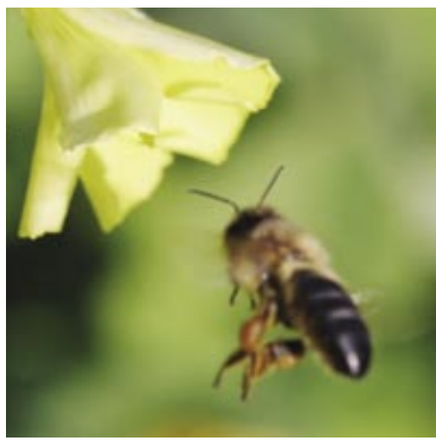

3. Koncentracijos kontrolė

GAUTŲ PRANEŠIMŲ APŽVALGA

2006 m. buvo gautas 61 pranešimas dėl leidimų vykdyti rinkų struktūros koncentraciją. 59 atvejais KT nutarimais buvo leista vykdyti koncentraciją; iš jų 4 atvejais koncentracijos pranešimai buvo gauti 2005 m. pabaigoje, 5 atvejais pranešimų nagrinėjimas tęsiamas 2007 m. Vienu atveju KT priėmė nutarimą dėl laikinojo pobūdžio priemonių taikymo siekiant išlaikyti esamą konkurencinę padėtį ir išvengti esminės žalos ar nepataisomų pasekmių padarymo ūkio subjektų interesams. Šešiais atvejais, siekiant operatyviau spręsti ūkio subjektų prašymus leisti vykdyti koncentraciją ir atsižvelgus į tai, kad dėl vykdomos koncentracijos akivaizdžiai nebus sukurta dominuojanti padėtis ar ribojama konkurencija, remiantis KĮ 12 str. 3 d., KT nutarimais buvo leista vykdyti atskirus koncentracijos veiksmus iki galutinio sprendimo priėmimo. 2006 m. buvo gauti du skundai dėl konkurencijos ribojimo vykdant koncentraciją ir KT priimto nutarimo dėl sąlygų ir įpareigojimų netinkamo vykdymo, iš jų vienu atveju buvo pagrįstai atsisakyta pradėti tyrimą, o kitu atveju buvo pradėtas tyrimas dėl KT 2005-10-27 nutarimu Nr. 1S-121 *Rautakirja Oy* nustatytų koncentracijos vykdymo sąlygų ir įpareigojimų galimo pažeidimo ir *Rautakirja Oy* (jos kontroliuojamų ūkio subjektų) veiksmų atitikties KĮ 9 str. reikalavimams.

Dalis ūkio subjektų, prieš teikdami pranešimus pasikonsultavę su KT specialistais, atsisakė ketinimų vykdyti koncentraciją. 36 atvejais ūkio subjektams ar institucijoms į gautus paklausimus buvo atsakyta raštu, ūkio subjektai buvo nuolat konsultuojami ir žodžiu.

Buvo stengtasi išnagrinėti pateiktus pranešimus kuo trumpiausiais terminais. 2006 m. tyrimas truko vidutiniškai apie 19 darbo dienų. Kad sprendimai priimami objektyviai, motyvuotai ir pagrįstai rodo ir tai, kad nuo 1996 m. iki 2007 m., t.y. per 11 metų, nė vienas KT sprendimas koncentracijos bylose nebuvo teismo pakeistas, nors 5 atvejais nutarimai dėl leidimų koncentracijai buvo apskųsti teismui.

LEIDIMAI UŽSIENIO ŪKIO SUBJEKTAMS

2006 m. sumažėjo leidimų, išduotų užsienio ūkio subjektams – 15 (2005 m. buvo 22, 2004 m. – 15), iš kurių net 9 atvejais koncentracija vyko tarp užsienyje registruotų ūkio subjektų, tačiau jie veikė ir Lietuvos prekių rinkose, todėl didėjo koncentracijos laipsnis Lietuvoje. Įvykdytos koncentracijos užsienyje 8 atvejais buvo vertinamos kaip horizontaliosios. 6 atvejais užsienio ūkio subjektai įsigijo Lietuvoje registruotus ūkio subjektus.

LEIDIMAI LIETUVOS ŪKIO SUBJEKTAMS

Koncentracija tarp Lietuvoje registruotų ūkio subjektų vyko nagrinėtais 44 atvejais, iš kurių 7 atvejais leidimai buvo išduoti užsienio kapitalo kontroliuojamiems ūkio subjektams, o 9 atvejais – bendro užsienio ir Lietuvos kapitalo kontroliuojamiems ūkio subjektams. Akivaizdžiai padidėjo koncentracija tarp ūkio subjektų, veikiančių tose pačiose rinkose. Net 34 atvejais koncentracija buvo vertinama kaip horizontalioji. Iš jų: 13 – gyvenamųjų bei komercinės paskirties objektų statybos ir nekilnojamojo turto plėtros rinkose, 11 – prekybos, įskaitant ir mažmeninę prekybą vaistais ir vaistinėmis medžiagomis, sektoriuje, 6 – pramonės sektoriuje (maisto pramonė), 3 – transporto ir paslaugų sektoriuje, po vieną informacinių technologijų ir spaudos sektoriuje. 8 atvejais koncentracija buvo vertinama kaip konglomeratinė ir 2 atvejais KT pritarė naujų ūkio subjektų steigimui.

KONCENTRACIJOS ATVEJŲ DINAMIKA

Lentelėje pateikti duomenys rodo, kad koncentracijos pranešimų dinamika iš esmės jau kelerius metus nesikeičia, tačiau 2006 m. koncentracijos procesai labai aktyviai vyko gyvenamųjų, komercinės paskirties objektų statybos ir nekilnojamojo turto plėtros rinkose.

Iš lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad per pastaruosius penkerius metus buvo išduotas 21 leidimas su sąlygomis ir įpareigojimais, o tai sudaro 7,7 proc. visų išduotų leidimų per atitinkamą laikotarpį.

2006 m. ūkio subjektai sumokėjo 246,5 tūkst. Lt valstybinės rinkliavos mokesčių už koncentracijos pranešimų nagrinėjimą.

SPRENDIMŲ KONTROLĖ

Davusi leidimus ūkio subjektams koncentracijai ir nustačiusi konkrečias sąlygas ir įpareigojimus tam, kad būtų išvengta galimo dominuojančios padėties sukūrimo ar sustiprinimo atitinkamose rinkose, KT kontroliavo, kaip ūkio subjektai vykdė nustatytus įpareigojimus, ir analizavo, kokią įtaką konkurencijai turėjo priimti sprendimai.

Metai	2002	2003	2004	2005	2006
Gauta pranešimų	52	54	56	64	61
Išduota leidimų	48	52	54	59	59
Iš jų leidimai koncentracijai užsienyje registruotiems ūkio subjektams	15	10	15	22	15
Išduota leidimų su sąlygomis ir įpareigojimais	5	6	5	4	1

2005 m. pabaigoje, vadovaudamasi KĮ nuostatomis, KT leido vienai didžiausių telekomunikacijų ir informacinių technologijų paslaugų tiekėjų Estijoje *Elion Ettevötted AS* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. *MicroLink AS* akcijų, įpareigodama AB „Lietuvos telekomas“ parduoti UAB „MicroLink Lietuva“. Bendrovė buvo parduota anksčiau nustatyto termino, o 2006 m. pabaigoje UAB „MicroLink Lietuva“ pasiūlė fiksuotojo ryšio paslaugą „Metro Tel“ konkuruodama su bendrove TEO LT, AB (buvusi AB “Lietuvos telekomas”).

2005 m. spalį, siekiant išvengti dominuojančios padėties sukūrimo ar sustiprinimo, Suomijos bendrovei *Rautakirja Oy* leidimas vykdyti koncentraciją, įsigyjant 100 proc. UAB „Lietuvos spaudos“ Vilniaus agentūros akcijų, buvo suteiktas nustačius konkrečius įpareigojimus ir koncentracijos vykdymo sąlygas. Kai kurie įpareigojimai buvo įvykdyti laiku (nepriklausomo stebėtojo pasirinkimas ir patvirtinimas, konkurenciją ribojančių nuostatų pašalinimas iš 26 sutarčių ir kt.). Audito kompanija (t.y. pasirinktas stebėtojas), išanalizavusi UAB „Impress Teva“ ir UAB „Lietuvos spaudos“ Vilniaus agentūros sudarytas sutartis su tiekėjais ir mažmenininkais, nustatė, kad 26 sutartyse yra konkurenciją ribojančių nuostatų:

- išimtinė teisė parduoti leidinius numatytiems pirkėjams;
- leidėjo įsipareigojimas neparduoti leidinių kitiems pirkėjams nei tiesiogiai, nei netiesiogiai;
- galimybė leidėjui parduoti leidinius tik platintojui perparduoti tam tikruose perpardavimo taškuose;
- leidėjo įsipareigojimas neparduoti leidinių minėtiems pardavimo taškams tiesiogiai bei nesuteikti tokios teisės kitoms šalims;
- UAB „Impress Teva“ įpareigojimai mažmenininkams ir kitiems pirkėjams netiekti spaudos jokiems kitiems, išskyrus sutartiems, pardavimo taškams.

2006 m. pabaigoje, gavus leidėjų ir konkurentų nusiskundimų dėl kai kurių įpareigojimų ir sąlygų galimo nevykdymo, buvo pradėtas tyrimas dėl galimų pažeidimų. Taip pat buvo nutarta taikyti laikinojo pobūdžio priemones tam, kad būtų išlaikyta esama konkurencinė padėtis ir nebūtų padaryta esminės žalos ar nepataisomų pasekmių kitiems ūkio subjektams.

KONCENTRACIJA KELEIVIŲ VEŽIMO RINKOJE

Išnagrinėjus UAB „Kautra“ pateiktą prašymą leisti vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Tolimojo keleivinio transporto kompanija“ (TOKS) akcijų, buvo priimtas nutarimas leisti vykdyti šią koncentraciją pagal pateiktą pranešimą.

Vykdoma koncentracija buvo įvertinta kaip horizontalioji koncentracija atitinkamose keleivių vežimo autobusais reguliariaisiais vietinio, tolimojo ir tarptautinio susisiekimo maršrutais rinkose. Visapusiškai įvertinus padėtį nagrinėtose rinkose, buvo konstatuota, kad dėl numatomos koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis, ar itin apribota konkurencija atitinkamose rinkose. Priimant sprendimą atsižvelgta į tai, kad keleivių vežimas autobusais reguliariaisiais vietinio ir tolimojo susisiekimo maršrutais Lietuvoje yra reguliuojamas valstybės institucijų – Susisiekimo ministerijos ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos, o tarptautiniai keleivių vežimai ES teritorijoje reguliuojami vadovaujantis Europos Tarybos reglamentais bei LR susisiekimo ministerijos patvirtintomis taisyklėmis.

KONCENTRACIJOS PROCESAI: POKYČIAI IR PROBLEMOS

Aleksandras Jakiūnas
Koncentracijos skyriaus vedėjas

Koncentracijos procesų analizė parodė, kad 2006 m. aktyviausiai koncentracijos procesai vyko statybos ir nekilnojamojo turto plėtros, mažmeninės prekybos vaistais ir vaistinėmis medžiagomis, statybinėmis medžiagomis, maisto pramonės sektoriuose. Kaip ir ankstesniais metais prekybos tinklai dažniausiai plėtėsi statydami modernius prekybos centrus, pritraukdami užsienio investicijas. Tačiau tam tikrą susirūpinimą kėlė iš esmės nekontroliuojamas prekybos tinklų, veikiančių lokalinėse rinkose, plėtimasis sutarčių pagrindu. Tai būdas, kai ūkio subjektas suteikia kelioms įmonėms prekės ženklą, o įmonės įsipareigoja pirkti iš prekės ženklą suteikusios įmonės 50-80 proc. prekių, arba plėtimasis frančizės būdu tokiose prekių rinkose kaip mažmeninė prekyba degalais, mažmeninė prekyba vaistais, mažmeninė prekyba statybinėmis medžiagomis.

Koncentracija vyko ir spausdintų visuomenės informavimo priemonių rinkoje įsigyjant konkurentų leidinius.

Nors koncentracijos laipsnis statybos ir paslaugų, nekilnojamojo turto plėtros sektoriuje nebuvo didelis, tačiau pastaraisiais metais šiose rinkose vykę procesai neabejotinai turėjo įtakos ir nekilnojamojo turto kainų augimui Lietuvoje.

ĮSTATYMŲ ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

4. Konkurenciją ribojantys valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmai

LIETUVOS POLICIJOS GENERALINIO KOMISARO ĮSAKYMŲ NUOSTATOS

Baigtas tyrimas dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymų nuostatų, kuriomis policijos įstaigoms buvo suteikta teisė teikti komercines paslaugas pagal sutartis atliekant fizinių ir juridinių asmenų turto apsaugą, atitikties KĮ 4 str. reikalavimams. Tyrimas buvo pradėtas gavus UAB „Falck Security“ skundą ir esant pagrindo manyti, kad Lietuvos policijos apsaugos skyriams suteiktos policijai būdingos teisės ir papildomi įgalinimai, iš jų ir specialiųjų priemonių naudojimas, gali jiems suteikti privilegijų lyginant juos su kitais apsaugos paslaugų rinkoje veikiančiais subjektais.

Tyrimo metu nustatyta, kad policijos apsaugos skyrių komercinė asmens ir turto saugos veikla yra funkcijos, nebūdingos policijai ir nereglamentuotos nei policijos veiklą reglamentuojančiais įstatymais, nei Asmens ir turto saugos įstatymu. Tokia policijos veikla reglamentuojama Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymų nuostatomis. Šie skyriai, konkuruodami su saugos tarnybomis atitinkamoje rinkoje, turi didesnius įgaliojimus (lygius kitų policijos pareigūnų įgaliojimams), tokius kaip: teisė naudotis specialiosiomis policijos transporto priemonėmis, bet kuriuo paros metu įeiti į fiziniams ir juridiniams asmenims priklausančias gyvenamąsias ar negyvenamąsias patalpas, teritorijas, sustabdyti bei patekti į transporto priemones ir kt. Tuo tarpu saugos tarnybos neturi tokių teisių. Atsižvelgus į tokių įgalinimų įtaką teikiamos paslaugos kainai ir kokybei, padaryta išvada, kad rinkoje sudarytos skirtingos konkurencijos sąlygos joje veikiantiems ūkio subjektams. Skirtingos sąlygos nėra sąlygotos LR įstatymų reikalavimų.

KT 2006 m. sausio 15 d. priėmė nutarimą, kuriuo pripažino Generalinio komisaro įsakymų nuostatas prieštaraujančiomis KĮ 4 str. ir įpareigojo Policijos departamentą jas pakeisti.

SAM IR VALSTYBINĖS LIGONIŲ KASOS SPRENDIMAI

Remiantis UAB „Baltic Orthoservice“ pareiškimu, atliktas tyrimas dėl Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) ir Valstybinės ligonių kasos priimtų sprendimų, ribojusių konkurenciją ortopedijos technikos priemonių gamybos ir pardavimo rinkoje. Nustatyta, kad SAM patvirtinta gyventojų aprūpinimo ortopedijos technikos priemonėmis kompensavimo tvarka ir Ligonių kasos patvirtinti reikalavimai įmonėms, norinčioms sudaryti sutartis dėl gyventojų aprūpinimo ortopedijos technikos priemonėmis, sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas šioje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams. Daliai įmonių, kurios jau veikė rinkoje, buvo suteikiamos privilegijos, nes joms buvo skiriama konkreti lėšų suma ir jos tam tikrą laikotarpį, kuriam tos lėšos buvo skirtos, galėjo sėkmingai plėtoti savo veiklą, būti užtikrintos dėl tam tikros pajamų dalies. Tuo tarpu įmonės, kurios veikia nepakankamai ilgą laiką, ar kurios naujai ateina į rinką, susidūrė su veiklos kliūtimis – negalėjo plėtoti savo veiklos tokiomis pat sąlygomis, nes negalėjo gauti lėšų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir sėkmingai konkuruoti. Nevienodos konkurencijos sąlygos pasireiškė ir tuo, kad gyventojams buvo naudingiau naudotis tų įmonių paslaugomis, kuriose jiems buvo kompensuojama už įsigyjamas ortopedijos technikos priemones. Konstatuota, kad šie sprendimai prieštaravo KĮ 4 str.

VIDAUS REIKALŲ MINISTRO ĮSAKYMAS

Tyrimas dėl galimo KĮ 4 str. pažeidimo buvo pradėtas gavus AB “Lietuvos telekomas”, UAB “Omnitel” ir UAB “Bitė GSM” pareiškimą, kuriame buvo nurodyta, kad Vidaus reikalų ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu Valstybės įmonei “Infostruktūra” pavesta vykdyti saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo (toliau – Saugus tinklas) operatoriaus funkcijas. Šiuo įsakymu, pareiškėjų teigimu, VĮ „Infostruktūra“ suteikta išskirtinė teisė teikti Saugaus tinklo – duomenų perdavimo, telefono ryšio ir kitas paslaugas visoms LR valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, tokiu būdu sukuriant nevienodas konkurencijos sąlygas kitiems atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams.

KT konstatavo, kad Saugus tinklas reglamentuotas LR teisės aktais ir atlieka specifines nustatytas funkcijas, o jo vartotojai – išskirtinai LR institucijos. Jis vienintelis prijungtas prie EB elektroninio keitimosi duomenimis tarp administracijų IDA programos tinklų, todėl negali būti pakeičiamas kitais duomenų perdavimo tinklais. Tyrimo metu nustatytos tik šiam tinklui būdingos savybės ir, įvertinus kitas svarbias aplinkybes, padaryta išvada, kad Saugiu tinklu teikiamos paslaugos nėra laisvoje rinkoje esanti prekė. Šis tinklas skirtas specifiniams tikslams pasiekti, o ne komercinei-ūkinei veiklai vykdyti. Dėl atitinkamos rinkos specifikos joje nėra ir negali būti konkuruojančių ūkio subjektų, todėl šioje rinkoje negali būti ir konkurencijos sąlygų skirtumų. Dėl to KT priėmė nutarimą tyrimą nutraukti.

SAVIVALDYBIŲ SPRENDIMAI: VILNIAUS MIESTO

UAB „Versenta“ pareiškimo pagrindu buvo atliekamas tyrimas dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimų, kuriais įsipareigojama pirkti paslaugas iš konkrečių atitinkamose rinkose veikiančių ūkio subjektų – UAB „Marela“ ir UAB „Rubicon Eventus“, taip galimai privilegijuojant šiuos ūkio subjektus kitų rinkoje veikiančių ūkio subjektų atžvilgiu. Tyrimo metu Vilniaus miesto savivaldybės taryba priėmė sprendimą, kuriuo Vilniaus savivaldybės tarybos ankstesni sprendimai, dėl kurių buvo pradėtas KT tyrimas, pripažinti netekusiais galios, todėl šis tyrimas buvo nutrauktas.

Vėliau KT gavo iš UAB „Versenta“ papildomos informacijos su prašymu atlikti išsamų Vilniaus miesto savivaldybės veiksmų perkant paslaugas iš UAB „Rubicon Eventus“. Pareiškėjos duomenimis, net panaikinus Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimus, Vilniaus miesto savivaldybės institucijos toliau priiminėjo sprendimus, kurie teikė privilegijas UAB „Rubicon Eventus“ ir diskriminavo kitus ūkio subjektus. KT konstatavo, kad Vilniaus miesto savivaldybės veiksmai, sudarant patalpų nuomos sutartį su UAB „Rubicon Eventus“ bei tokios informacijos nepateikimas KT, laikytini svarbia aplinkybe, galėjusia lemti KT sprendimą, todėl nutrauktas tyrimas buvo atnaujintas. Tyrimas tęsiamas.

* * *

Buvo gautas VšĮ „Naujosios viešosios vadybos fondas“ pareiškimas, kuriuo buvo prašoma ištirti, ar Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2004-10-13 sprendimas neprieštarauja KĮ 4 str. reikalavimams. Tyrimas buvo pradėtas 2006 m. liepą esant pagrindo įtarti, kad Savivaldybės taryba, savo sprendimu pavesdama Savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento direktoriui sudaryti sutartį su SĮ „Vilniaus planas“ dėl Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo plano iki 2015 metų rengimo, galimai suteikė privilegijas SĮ „Vilniaus planas“ kitų ūkio subjektų, galėjusių rengti Vilniaus bendrąjį planą, atžvilgiu. Tyrimas tęsiamas.

* * *

KT gavo UAB „ON kompiuteriai“ prašymą ištirti miesto savivaldybės veiksmus, atsisakant šiai bendrovei išduoti leidimą įrengti ir eksploatuoti išorinės vaizdinės reklamos skydus ant viadukų Vilniaus mieste. Leidus tokia veikla užsiimti UAB “JCDecaux Unicom“ ir UAB „ETN Baltic“, galėjo būti sudarytos skirtingos konkurencijos sąlygos atitinkamoje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams.

Tyrimo metu buvo išnagrinėti šią sritį reglamentuojantys teisės aktai, dokumentai, sutartys ir konstatuota, kad Vilniaus miesto savivaldybė savo veiksmais nepažeidė KĮ 4 str. reikalavimų. Tyrimas buvo nutrauktas.

* * *

Atliktas tyrimas pagal Viešųjų pirkimų tarnybos prie LR Vyriausybės prašymą išnagrinėti, ar Vilniaus miesto savivaldybės sprendimai, kuriais savivaldybė įgaliojo UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“ vykdyti statinių techninę priežiūrą ir statinių statybos valdytojo funkcijas statiniams ir inžineriniams tinklams, finansuojamiems iš Vilniaus m. savivaldybės ir kitų viešųjų lėšų, atitinka KĮ reikalavimus, ar šie sprendimai nediskriminuoja kitų ūkio subjektų. Prašyme buvo teigiama, kad statybos objektuose, kurių užsakovas yra Vilniaus miesto savivaldybė, o statinio statybos valdytojo funkcijas vykdo UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“, susidarė konfliktinė situacija, nes Vilniaus miesto savivaldybė statinio techninės priežiūros paslaugas perka iš UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“ ne konkurso tvarka.

Tyrimo metu nustatyta, kad Vilniaus m. savivaldybės sprendimai, kuriais buvo pavesta UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“ atlikti statinio statybos valdytojo ir statinio statybos techninio prižiūrėtojo funkcijas, nesuteikė UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“ privilegijų ir nediskriminavo atskirų ūkio subjektų ar jų grupių, todėl tyrimas buvo nutrauktas.

KAUNO MIESTO

Mišrių komunalinių atliekų tvarkytoja UAB „Dzūtra” kaip prieštaraujantį KĮ 4 str. reikalavimams apskundė Kauno miesto savivaldybės atsisakymą sudaryti sutartį su šia bendrove ir 2002 m. Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimą dėl mišrių komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymo, priimtą remiantis Kauno miesto atliekų tvarkymo taisyklėmis. Tyrimo metu nustatyta, kad šiuo sprendimu suteikiamos išimtinės teisės UAB “Kauno švara” teikti mišrių komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymo paslaugas Kauno mieste, tokiu būdu sukuriant nevienodas konkurencijos sąlygas kitiems atitinkamoje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams. KT konstatavo, kad Kauno miesto savivaldybės veiksmai vertintini kaip KĮ 4 str. pažeidimas ir įpareigojo Kauno miesto savivaldybę pakeisti sprendimą taip, kad jis neprieštarautų KĮ.

PALANGOS MIESTO

Pareiškėjas, Vyriausybės atstovas Klaipėdos apskrityje, vykdydamas savivaldos institucijų veiklos teisėtumo kontrolės funkciją, kreipėsi su prašymu ištirti, ar ne konkurso tvarka Palangos miesto savivaldybei skiriant vietas prekiauti (teikti paslaugas) Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose tam tikriems subjektams nėra sukuriamos nevienodos konkurencijos sąlygos lyginant su kitais atitinkamoje rinkoje veikiančiais ūkio subjektais. Palangos miesto savivaldybės taryba 2004 m. balandžio 28 d. priėmė sprendimą „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar (ir) teikti paslaugas Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose išdavimo”. KT konstatavo, kad savivaldybės tarybos veiksmai, skiriant tam tikriems asmenims ne konkurso tvarka šiuo sprendimu patvirtintų nuostatų priede nustatytas vietas, vertintini kaip KĮ 4 straipsnio pažeidimas. KT įpareigojo Palangos m. savivaldybę pakeisti sprendimą taip, kad jis neprieštarautų KĮ.

ĮSTATYMŲ ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

5. Rinkų tyrimai

GAMTINĖS DUJOS: LIBERALIZAVIMO PERSPEKTYVA

Jau keleri metai Lietuvoje vyksta diskusijos dėl Gamtinių dujų įstatymo, kurio nuostatomis dujų rinką siūloma liberalizuoti. Nepavyksta apsispręsti dėl įstatymo priėmimo, kadangi nesutariama, ar reguliuoti gamtinių dujų kainas vartotojams. 2006 m. gruodį į šią problemą dėmesį atkreipė ir EK. Dujų rinkos atvėrimas turėtų būti naudingas vartotojams, kadangi suteiktų galimybę kiekvienam pasirinkti, iš kurio tiekėjo pigiau ir palankesnėmis sąlygomis pirkti dujas. Tačiau Lietuvoje, kuri yra priversta visas reikalingas dujas pirkti iš vienintelio tiekėjo – monopolininko „Gazprom“, pasirinkimo teisės praktiškai nebelieka. Todėl šioje rinkoje kyla problemų plėtojant konkurenciją, kuri turėtų užtikrinti mažesnes dujų kainas, tai atsispindi ir KT atliekamuose tyrimuose. Tęsiamas tyrimas dėl galimo AB „Lietuvos dujos“ piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi gamtinių dujų rinkoje, sudarant sutartis su laisvaisiais gamtinių dujų vartotojais, turėtų padėti įvertinti padėtį šioje rinkoje ir perspektyvas, atsakyti į klausimus dėl šios rinkos funkcionavimo ypatumų, įvertinti dujų tiekėjų taikomą kainodarą vartotojų atžvilgiu bei gamtinių dujų tiekimo veiklos pelningumo ir galutinių kainų vartotojams galimo kitimo tendencijas.

NAFTOS GAVYBA IR PRODUKTAI

2006 m. įvyko pokyčių naftos produktų gavybos rinkoje Lietuvoje – jungėsi dvi stambios šioje rinkoje veikiančios įmonės. KT leido AB „Geonafta“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Genčių nafta“ akcijų pagal pateiktą pranešimą.

Naftos produktais prekiaujančiai bendrovei UAB „Lietuva Statoil“ buvo leista pagal pateiktą pranešimą vykdyti koncentraciją įsigyjant UAB „Okseta“ turto dalį – naftos produktų terminalą.

MEDIENOS ŽALIAVOS TIEKIMO RINKA

KT, 2006 m. gavusi LR Ministro Pirmininko ir LR Seimo ekonomikos komiteto pavedimą, pradėjo medienos žaliavų, skirtų šilumos tiekimo įmonėms, rinkos tyrimą, siekdama išsiaiškinti, ar medienos žaliavų tiekėjai nėra sudarę kartelinio susitarimo dėl kainų. Atlikta duomenų, gautų iš 42 miškų urėdijų, analizė parodė, kad atskirai pagal kaitrumo grupes didmeninės ir mažmeninės malkų kurui pardavimo kainos atitinkamoje rinkoje buvo skirtingos.

Atlikusi medienos žaliavų tiekimo rinkos tyrimą ir išanalizavusi medienos žaliavų, skirtų šilumos tiekimo įmonėms, kainas, KT nustatė, kad esant kainų skirtumams bei jų svyravimo tendencijoms nagrinėjamoje rinkoje susitarimas nėra tikėtinas, ir nutarė toliau analizuoti bei stebėti ūkio subjektų veiksmus šioje rinkoje.

MOKĖJIMO KORTELIŲ RINKA: KONKURENCIJA STIPRĖJA

Vadovaudamasi EK ir kitų Europos konkurencijos institucijų patirtimi, KT atliko Lietuvos bankų mokėjimo kortelių rinkos tyrimą. Šio rinkos tyrimo objektas – vadinamoji POS (point of sales) sistema, kuri apima vartotojų atsiskaitymą už prekes kortelėmis ir dėl to atsirandančius santykius tarp bankų ir pardavėjų, tarp pačių bankų, tarp bankų ir kortelių turėtojų. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti, kaip ir kokias paslaugas teikia skirtingi ūkio subjektai, veikiantys mokėjimo kortelėmis sistemoje. Atlikus tyrimą, padaryta išvada, kad bankai nagrinėjamoje rinkoje neturi rinkos galios požymių ir konkurencija tarp bankų stiprėja.

Tyrimas vartotojų mobilumo mažmeninių bankinių paslaugų rinkoje parodė, kad Lietuvos vartotojai yra pakankamai aktyvūs rinkdamiesi paslaugų teikėją ir nėra didelių kliūčių pakeisti banką.

Teisinis Lietuvos bankų veiklos reguliavimas yra suderintas su atitinkama EK teise ir sukurtas atsižvelgus į daugelio šalių patirtį. Taigi, bankų įėjimas į rinką yra suvaržytas tik tokiais reikalavimais, kurie užtikrintų naujo dalyvio ir būsimų jo klientų finansinį pajėgumą, saugumą, stabilumą. Ypatingų suvaržymų užsienio bankų padaliniams nėra.

Tyrimas padėjo išsiaiškinti mažmeninės bankininkystės paslaugų vartotojų elgseną ir kokie veiksniai turi jiems įtakos pasirenkant paslaugų teikėją.

PREKYBOS TINKLAI: PADĖTIS RINKOJE IR PROBLEMOS

Vytautas Gliebus
Paslaugų skyriaus vedėjas

Vykdant LR Vyriausybės 2003 m. liepos 7 d. rezoliuciją Nr. 17-4961, įpareigojusią KT periodiškai nustatinėti didžiųjų prekybos tinklų užimamą padėtį rinkoje, kad, prireikus, būtų imamasi atitinkamų priemonių, buvo išanalizuoti duomenys ir kita medžiaga apie mažmeninę prekybą maisto prekėmis. Analizė parodė, kad didieji prekybos tinklai, kuriuose vyrauja maisto prekių pardavimai, valdo 6,5 proc. maisto produktais prekiaujančių parduotuvių, tinklų parduotuvių plotas viršija 47 proc. viso tokių parduotuvių ploto, o prekių apyvarta, tenkanti 1 kv. m., yra dvigubai ir daugiau didesnė, negu ne tinklų parduotuvėse. Didžiausių prekybos tinklų parduotuvės, prekybos centrai išsidėstę visoje Lietuvos teritorijoje ir tik penkių savivaldybių teritorijose nėra nė vienos tinklams priklausančios parduotuvės ir penkių savivaldybių - po 1 parduotuvę. Daugiausia prekybos tinklų parduotuvių yra didžiuosiuose miestuose - Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje. Analizės metu buvo įvertinti specializuotų, pavienių (mišrių prekių) parduotuvių, priklausančių atskiriems mažiems tinklams, junginiams ar sistemoms, taip pat didiesiems prekybos tinklams mažmeninės prekybos skirtumai. Tinklų sistemai priklausantys prekybos centrai išsiskiria dideliu siūlomų prekių asortimentu (30-40 tūkst. prekių pavadinimų), suteikiančiu pirkėjui galimybę apsipirkti vienoje vietoje vienu metu, aptarnavimo lygiu, ilgu darbo laiku, papildomomis paslaugomis ir kt., ko negali pirkėjams pasiūlyti specializuotos ir mišrių prekių parduotuvės. Siekiant nustatyti, ar didieji prekybos tinklai nenaudoja savo pranašumo derybose dėl prekių tiekimo, buvo atlikta devyniose veiklos sferose veikiančių Lietuvos gamintojų apklausa. Gauti duomenys parodė, kad nė vienas gamintojas savo prekių neparduoda vienam didžiajam tinklui - visi gamintojai bendradarbiauja beveik su visais tinklais, kuriems parduoda nuo 6 iki 85 proc. savo produkcijos, gamintojai teigiamai vertina eksporto galimybes, kurios išsiplėtė įstojus į ES, todėl nėra priklausomi nuo vieno pardavimo kanalo. Konkrečių faktų apie tinklų jiems daromą spaudimą gamintojai nepateikė. Galutiniai atlikto tyrimo duomenys bus apibendrinti 2007 m.

6. Teisėkūra ir konkurencijos kultūros sklaida

2006 m. KT aktyviai dalyvavo teisėkūros procese. Buvo parengtas KĮ pataisų projektas, išanalizuota ir konkurencijos teisės požiūriu įvertinta 16 įstatymų ir 60 kitų teisės aktų projektų.

KĮ PATAISŲ PROJEKTAS

2006 m. pabaigoje buvo parengtas ir pateiktas derinti su atitinkamomis ministerijomis KĮ įstatymo pataisų projektas. Siūlomi tokie svarbiausi pakeitimai:

- atsižvelgus į Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1/2003 nuostatas ir EK turimus įgaliojimus, projekte siūloma suteikti KT pareigūnams teisę užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir knygas bei dokumentus tokiam laikotarpiui ir tokiu mastu, koks būtinas patikrinimui atlikti, o gavus teismo sankciją atlikti patikrinimus ne tik ūkio subjekto naudojamose patalpose, bet ir privačiuose ūkio subjektų darbuotojų būstuose. Taip pat siūloma praplėsti KT galimų taikyti sankcijų apimtį, suteikiant KT teisę skirti ūkio subjektams už draudžiamus susitarimus ir piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir struktūrines priemones (įpareigojimą parduoti įmonę ar jos dalį; ūkio subjekto turtą ar jo dalį; akcijas ar jų dalį; reorganizuoti įmonę);

- atsižvelgus į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006-07-28 sprendimą, kuriame konstatuota, kad KT teisė priimti konfidencialius nutarimus gali būti numatyta tik įstatyme, siūloma papildyti KĮ nuostatomis, leidžiančiomis neskelbti KT nutarimų, kai tokio nutarimo viešas paskelbimas gali pakenkti KT atliekamo tyrimo eigai. Tokiu atveju nutarimas galėtų būti laikomas konfidencialiu tol, kol išnyks grėsmė tyrimo eigai.

PASTABOS ĮSTATYMŲ PROJEKTAMS

LR Seimo valdybai pateiktos išvados dėl Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 9 str. pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto. Šiame įstatymo projekte buvo siūloma nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 9 str. 2 d. papildyti naują 2 punktu, kuriame viešbučių paskirties nekilnojamasis turtas išskiriamas iš kito komercinio naudojimo nekilnojamojo turto, nustatant, kad viešbučių paskirties nekilnojamasis turtas vertinamas tik naudojimo pajamų vertės metodu, taikant masinį nekilnojamojo turto vertinimą (priėmus tokį įstatymą viešbučių savininkai mokėtų mažesnį nekilnojamojo turto mokestį). KT nuomone, nesant aiškaus ir vienareikšmio viešbučių paskirties nekilnojamojo turto apibrėžimo, galėtų kilti neaiškumų atskiriant viešbučių veiklą (apgyvendinimo paslaugas) nuo kitų tame pačiame pastate ir to paties ūkio subjekto vykdomų veiklų (pavyzdžiui, viešojo maitinimo veiklos) ir sprendžiant tokio nekilnojamojo turto (kuris naudojamas ne vien apgyvendinimo paslaugų teikimui) vertės nustatymo klausimą. Toks viešbučių paskirties nekilnojamojo turto sąvokos neapibrėžtumas galėtų sąlygoti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams atsiradimą (pavyzdžiui, viešbučiuose esančių restoranų naudojamo nekilnojamojo turto vertė būtų nustatoma tik naudojimo pajamų vertės metodu, o vertinant kitą viešojo maitinimo paslaugų teikimui naudojamą nekilnojamąjį turtą būtų galimybė naudoti ir lyginamosios vertės metodą).

* * *

KT pateikė savo pastabas dėl Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio 4 skyriaus pakeitimo įstatymo projekto. Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo redakcijoje priedėlio 4 skyriaus antrojo skirsnio „Ekonominė politika“ 2 dalies nuostata išdėstyta taip: „Vienam investuotojui draudžiama dominuoti viename ar keliuose strateginiais svarbiuose nacionaliniam saugumui ūkio sektoriuose“. KT nuomone, tokia šio įstatymo nuostata yra neaiški (neaišku, kaip įmanoma apibrėžti dominavimą ūkio sektoriuje, o ne atitinkamoje rinkoje) bei sunkiai įgyvendinama praktikoje, nes neaišku, kokių priemonių turėtų būti imtasi, jeigu ūkio subjektas, pvz., dėl sėkmingai vykdomos komercinės veiklos pažeistų tokį draudimą, t.y. taptų dominuojančiu (KĮ nėra draudimo užimti dominuojančią padėtį atitinkamoje rinkoje, o draudžiama tik piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi).

ĮSTATYMŲ ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

7. Valstybės pagalbos koordinavimas

TEISĖKŪRA VALSTYBĖS PAGALBOS SRITYJE

EK vykdomos priemonės, numatytos 2005 m. - 2009 m. valstybės pagalbos reformos programoje, turėjo tiesioginę įtaką KT koordinuojant valstybės pagalbos klausimus tarp EK ir LR. KT, vykdydama koordinavimo funkcijas, numatytas KĮ 48 str. 3 dalyje, glaudžiai bendradarbiavo su EK bei LR institucijomis, atsakingai ir laiku teikė pastabas ir pasiūlymus EK parengtiems teisės aktų projektams. Ataskaitiniu laikotarpiu KT kartu su LR ministerijomis ir kitomis institucijomis išsamiai išnagrinėjo ir pateikė pastabas bei pasiūlymus dėl šių EK teisės aktų projektų:

- Komisijos reglamento (EB) dėl EB sutarties 87 ir 88 str. taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr.70/2001;

- Komisijos reglamento (EB) dėl EB sutarties 87 ir 88 str. taikymo de minimis pagalbai;

- Komisijos reglamento (EB) dėl Sutarties 87 ir 88 str. taikymo nacionalinei regioninei investicinei pagalbai;

- Bendrijos valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui sistemos;

- Bendrijos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų ūkio sektoriuje 2007 m.-2013 m. gairių;

- Komisijos komunikato 2007 m.-2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairių;

- Komisijos komunikato dėl orientacinių palūkanų normų nustatymo.

Ataskaitiniu laikotarpiu kartu su atsakingomis už atitinkamas veiklos sritis institucijomis buvo išnagrinėti:

Komisijos reglamento dėl EB sutarties 87 ir 88 str. taikymo *de minimis* valstybės pagalbai žuvininkystės sektoriuje projektas;

ET reglamento, iš dalies keičiančio 1998 m. gegužės 7 d. reglamentą Nr.994/98 dėl EB sutarties 92 ir 93 str. taikymo kai kurioms horizontalioms valstybės pagalbos rūšims, projektas;

EB gairių dėl valstybės pagalbos ir rizikos kapitalo investicijoms į mažąsias ir vidutines įmones skatinti projektas.

Atsižvelgusi į įvykusius pasikeitimus ES teisėje, bei atsižvelgusi į naujai priimtus EK teisės aktus, KT ataskaitiniu laikotarpiu parengė 4 nacionalinių teisės aktų projektus.

Siekdama užtikrinti, kad 1980 m. birželio 25 d. EK direktyvos 80/723/EEB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybinių įmonių skaidrumo (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. lapkričio 28 d. Komisijos direktyva 2005/81/EB) nuostatos būtų visiškai perkeltos į nacionalinę teisę, KT parengė LR vietos savivaldos įstatymo 8 str. ir priedo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą.

KT parengė LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 6 d. nutarimo Nr.1136 „Dėl valstybės pagalbos projektų ekspertizės atlikimo, išvadų ir rekomendacijų teikimo valstybės pagalbos teikėjams, valstybės pagalbos pranešimų ir kitos informacijos, susijusios su valstybės pagalba, pateikimo Europos Komisijai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, kurį 2006 m. rugpjūčio 25 d. priėmė LR Vyriausybė (Žin., 2006, Nr.92-3636).

Pagal priimtą EK sprendimą informacija apie bendros ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms skiriamą valstybės pagalbą, kompensacijos už viešąją paslaugą forma, turi būti kaupiama. Kadangi LR suteikta valstybės pagalba yra Suteiktos valstybės pagalbos registro (toliau – Registras) objektas, informacija apie bendros ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms pagal EK sprendimą 2005/842/EB, skiriamą valstybės pagalbą kompensacijos už viešąją paslaugą forma, taip pat turi būti kaupiama Registre. Atsižvelgusi į tai, KT parengė LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimo Nr.35 „Dėl suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“ pakeitimo“ projektą, kurį 2006 m. rugpjūčio 25 d. priėmė LR Vyriausybė (Žin., 2006, Nr.92-3638).

Pagal EK priimtų 2007 m. - 2013 m. Nacionalinių regioninių pagalbos teikimo gairių (toliau – Gairės) (OL 2006 C 54, p. 13) 97 punktą, nustatyta, kad sprendimai, kuriais EK priima kiekvienos valstybės narės regioninės pagalbos žemėlapius, yra suprantami kaip neatskiriama Gairių dalis su sąlyga, kad valstybės narės yra tam pritarusios. Atsižvelgusi į tai, KT parengė LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos regioninės pagalbos žemėlapio patvirtinimo“ projektą. Vyriausybė 2006 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr.1176 (Žin., 2006, Nr.130-4905) patvirtino LR regioninės pagalbos žemėlapį.

Siekdama, kad valstybės pagalbos projektai atitiktų galiojančias ES valstybės pagalbos teikimo taisykles, KT žodžiu ir raštu teikė konsultacijas, išaiškinimus (tiek ruošiant pranešimus apie valstybės pagalbą, tiek ir kitais atvejais) valstybės pagalbos teikėjams. KT pastabas ir pasiūlymus teikė Žemės ūkio, Ūkio, Finansų, Susisiekimo, Vidaus reikalų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų pateiktiems derinti teisės aktų projektams. Iš viso buvo įvertinti 59 teisės aktų projektai.

PRANEŠIMŲ TEIKIMAS EK

KT, vykdydama koordinuojančios institucijos valstybės pagalbos klausimais funkcijas, glaudžiai bendradarbiavo su valstybės pagalbos teikėjais, rengiant pranešimus EK bei teikiant kitą informaciją apie valstybės pagalbą. Per ataskaitinį laikotarpį valstybės pagalbos teikėjai EK pateikė 5 pranešimus apie valstybės pagalbą. Daugiausiai pranešimų apie valstybės pagalbą pagal schemas pateikė Žemės ūkio ministerija (3 pranešimai). Ataskaitiniu laikotarpiu EK dėl 14 valstybės pagalbos atvejų priėmė teigiamus sprendimus. 2006 m. pabaigoje EK tebenagrinėjo 8 pagalbos atvejus. Lentelėje nurodyti duomenys apie 2006 m. EK nagrinėtus pagalbos atvejus.

2006 m. priimti EK sprendimai dėl pagalbos suderinamumo su EB sutartimi pateikiami ataskaitos skyriuje „Statistika“.

Iš viso pateikta pranešimų apie valstybės pagalbą EK	**5**
Iš jų:	
pranešimai apie valstybės pagalbą pagal schemas	5
Pranešimai apie valstybės pagalbą, kuriai pritarta EK sprendimais (įskaitant pranešimus, kurie buvo pateikti 2005 m. ir baigti nagrinėti 2006 m.):	**14*)**
Iš jų :	
valstybės pagalba pagal pagalbos schemas	13*)
individuali valstybės pagalba ūkio subjektams	1
EK nagrinėjami atvejai	**8**

*) Įskaitant pranešimą dėl paramos priemonės N 140/2006, kuri nelaikytina valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

LR REGIONINĖS PAGALBOS ŽEMĖLAPIS

Siekiant užtikrinti LR regioninės politikos ir struktūrinių fondų programų tęstinumą po 2006 m. ir vadovaujantis EB sutarties 87 str. 3 d. a punktu, buvo priimtas Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos regioninės pagalbos žemėlapio patvirtinimo“. Pranešimas apie LR regioninės pagalbos žemėlapį pateiktas EK. Žemėlapis parengtas vadovaujantis EB sutarties nuostatomis, kurios numato galimybę skirti tam tikrą valstybės pagalbą regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti. Gairėse taip yra apibrėžiami regionai, kurių BVP mažesnis nei 75 proc. EB vidurkio. Pagal šiuos principus visa LR teritorija atitinka reikalavimus gauti regioninę investicinę pagalbą.

LR regioninės pagalbos žemėlapis yra labai svarbus įgyvendinant Lietuvos regioninę politiką atsižvelgiant į naują bendrą EB paramos sistemą. Tikslinga valstybės pagalba investicijoms skatinti padėtų Lietuvai mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir regionų viduje, skatintų visos valstybės tolygią ir tvarią plėtrą.

Pagal patvirtintą Regioninės pagalbos žemėlapį Lietuvoje didžiausias regioninės pagalbos intensyvumas ribojamas 50 procentų bendrosios subsidijos ekvivalento, o jei pagalba teikiama mažoms įmonėms ar mikroįmonėms, didžiausias regioninės pagalbos intensyvumas gali būti padidintas - 20, vidutinėms įmonėms – 10 procentinių punktų. Didelių investicijų projektų atveju didžiausias leistinos regioninės pagalbos intensyvumas koreguojamas pagal Gairių 67 punkto nuostatas. EK, remdamasi LR pateikta informacija, nusprendė laikyti 2007 m.– 2013 m. LR regioninės pagalbos žemėlapį suderinamu su EB sutartimi, nes jis atitinka Gairėse nustatytas sąlygas. Šis žemėlapis galios nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

KITŲ FUNKCIJŲ VYKDYMAS

Buvo kaupiamas ir tobulinamas Suteiktos valstybės pagalbos registras ir remiantis jo duomenimis parengta metinė ataskaita EK. Pagal turimus duomenis 2005 m. LR iš viso buvo suteikta valstybės pagalbos už 411,45 mln. Lt (119,16 mln. eurų).

Nacionalinės valstybės pagalbos dalis BVP (veikusiomis kainomis) 2005 m. sudarė 0,58 proc. Palyginimui: visų 25 ES valstybių narių šio rodiklio vidurkis 2005 m. sudarė - 0,59 proc., 15 ES valstybių narių – 0,57 proc., o 10 naujųjų ES narių šis rodiklio vidurkis siekė 0,93 proc. Vidutiniškai vienam dirbančiam žmogui teko 279,84 Lt (81,04 eurų) suteiktos nacionalinės valstybės pagalbos. Iš skyriuje „Statistika“ pateiktų lentelių ir diagramos duomenų matyti, kad 2005 m. valstybės pagalbos suteikta truputį mažiau nei 2004 m. Svarbu pažymėti, kad į 2004 m. ir 2005 m. ataskaitas yra įtraukta visa žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose suteikta valstybės pagalba. Tuo tarpu į 2000 m. - 2003 m. valstybės pagalbos ataskaitas yra įskaityta tik ta pagalba, kuri buvo suteikta iš Kaimo rėmimo ir specialiosios programos lėšų. Iš pateiktų duomenų matyti, kad neįskaitant pagalbos žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, 2004 m. ir 2005 m. valstybės pagalbos suteikta mažiau lyginant su 2003 m. Atsižvelgus į šiuos apskaitos ypatumus, iš pateiktų duomenų matyti, kad valstybės pagalba sumažėjo nuo 254,03 mln. Lt (68,27 mln. eurų) (2000 m.) iki 88,59 mln. Lt (25,66 mln. eurų) (2005 m.).

2005 m. apdirbamajai pramonei ir paslaugoms suteikta 88,59 mln. Lt (25,66 mln. eurų). 2005 metais valstybės pagalba apdirbamajai pramonei ir paslaugoms buvo teikta mažoms ir vidutinėms įmonėms, mokskliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms, aplinkos apsaugai, gyventojų užimtumo programoms, prekybai bei įmonių restruktūrizavimui. Duomenys apie nacionalinės valstybės pagalbos pasiskirstymą pagal svarbiausius sektorius pateikiami ataskaitos skyriuje „Statistika“.

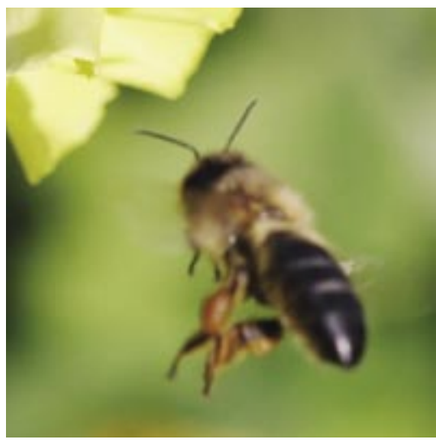

ĮSTATYMŲ ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

8. Reklamos įstatymo priežiūra

Vykdant Reklamos įstatymo (toliau – RĮ) priežiūrą, 2006 m. buvo nagrinėti 22 atvejai, susiję su klaidinančios ir lyginamosios reklamos naudojimu. Iš jų 4 atvejais nustatyti RĮ pažeidimai, 8 atvejais atsisakyta pradėti tyrimą, 3 tyrimai nutraukti nesurinkus pakankamai duomenų, kad buvo pažeistas RĮ, o 7 tyrimai - tęsiami. Įvertinus visuomenės informavimo priemonėse skelbtų reklamų teiginius, dėl galimų pažeidimų mažareikšmiškumo buvo taikomos prevencijos priemonės – 11 reklamos davėjų, įspėti raštu, nutraukė klaidinančios reklamos naudojimą. Dėl galimai klaidinančios ir neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimo 82 pareiškėjams buvo suteikta konsultacijų, raštu jiems buvo paaiškinti RĮ reikalavimai ir jų taikymas praktikoje, išaiškinta duomenų, reikalingų tyrimui pradėti, pateikimo tvarka, atsakomybė už įstatymo reikalavimų nevykdymą.

DĖL KOMPIUTERIO ĮSIGIJIMO SĄLYGŲ

KT iniciatyva atliktas tyrimas dėl AB „Lietuvos telekomas“ vykdytos reklaminės akcijos. Jos metu, įsirengus interneto paslaugą „Takas Ido“, buvo siūloma įsigyti kompiuterį už 1 Lt, mokant už interneto įrengimą visą sumą iš karto arba dalimis, ir skelbiama, kad deklaravę pajamas ir pasinaudoję mokesčių lengvata, asmenys susigrąžins 33 proc. nuo sumokėtos sumos. Atliekant tyrimą nustatyta, kad vartotojas, pasinaudojęs reklamoje pateiktu pasiūlymu ir įsigijęs interneto paslaugą ir kompiuterį ir mokėdamas dalimis, negalės iki galo pasinaudoti mokesčių lengvata, nes dalis įmokų bus mokamos 2007 m. ir 2008 m. Pagal tuo metu galiojusį 2004 m. birželio 15 d. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio papildymo įstatymo 2 str. gyventojas, per trejus metus įsigijęs vieną asmeninio kompiuterio vienetą su programine įranga ir (arba) įsirengęs interneto prieigą ir įsigijęs šiai prieigai reikalingą įrangą, šias sumas gali atsiimti iš savo metinių apmokestinamųjų pajamų tik tuo atveju, jei šias sumas sumokėjo iki 2006 m. gruodžio 31 d. Buvo pripažinta, jog bendrovė naudojo neteisingą reklamos teiginį, kuris galėjo suklaidinti vartotojus dėl paslaugos kainos ir paveikti jų sprendimus ar veiksmus įsirengiant interneto prieigą. Už klaidinančios reklamos naudojimą bendrovei skirta 16 tūkst. 500 Lt bauda.

DĖL DVD ĮSIGIJIMO PASIŪLYMŲ

KT iniciatyva atliktas tyrimas dėl UAB „Acme“ naudotų reklaminių teiginių atitikties RĮ reikalavimams. Bendrovė, reklamuodama DVD su kino filmo „Zebriukas dryžius“ kopija, teigė, jog nupirkę DVD pirkėjai gaus nemokamą kvietimą į kino filmą „Sparnuotas desantas“, tačiau nenurodė, jog pasinaudoti kvietimu vartotojai galės tik įvykdę papildomas sąlygas. Prieš įsigyjant reklamuojamą DVD vartotojams reklamoje nebuvo pateikta informacija apie tai, kad kvietimu bus galima pasinaudoti tik nusipirkus papildomą bilietą; reklamoje nebuvo informacijos, kokiame kino teatre ir kada bus rodomas reklamuojamas kino filmas. Bendrovės naudoti reklaminiai teiginiai buvo pripažinti klaidinančia reklama ir skirta 15 tūkst. Lt bauda.

DĖL PREKYBOS TINKLO REKLAMOS

UAB „Palink“ pateikė prašymą ištirti, ar visuomenės informavimo priemonėse skleista prekybos tinklo UAB „VP Market“ reklama „Maxima – pigiausias prekybos tinklas Lietuvoje“ nėra klaidinanti. Buvo gauta informacija, kad kai kurių prekių kainos „Iki“ prekybos tinkle yra mažesnės negu „VP Market“. Tyrimo metu, įvertinus UAB „Palink“ ir UAB „VP Market“ pateiktas prekių kainas, buvo nustatyta, jog reklamos davimo metu „Maxima“ tinklo nurodytose parduotuvėse kai kurių prekių kainos buvo didesnės. UAB „VP Market“ tyrimo metu nepateikė įrodymų, kad bendrovės parduotuvėse prekių kainų vidurkis yra mažesnis nei kituose Lietuvos prekybos tinkluose. Kadangi kaina yra vienas iš svarbiausių kriterijų vartotojams renkantis prekes ir paslaugas, buvo konstatuota, jog vidutinis vartotojas pagrįstai galėjo tikėtis, kad bet kurioje prekybos tinklo “Maxima” parduotuvėje bet kurią ten parduodamą prekę bus galima įsigyti pigiau negu kitų tinklų parduotuvėse. KT pripažino UAB „VP Market“ skelbtą reklamą klaidinančia ir už klaidinančios reklamos naudojimą skyrė 19,5 tūkst. Lt baudą.

DĖL AVIABILIETŲ PARDAVIMO SĄLYGŲ

Remiantis UAB „Interneto partneris“ pareiškimu, buvo atliktas tyrimas dėl UAB „Baltic Clipper“ reklamos atitikties RĮ reikalavimams. Tiriant nustatyta, jog UAB „Baltic Clipper“, reklamuodama aviabilietų pardavimą interneto puslapyje bei televizijos kanalu nurodė, jog įsigyti šioje bendrovėje internetu aviabilietus yra pigiausia, greičiausia ir patogiausia. Bendrovė tyrimo metu nepateikė įrodymų, kurie leistų teigti, jog reklamoje skelbti teiginiai yra teisingi. UAB „Interneto partneris“ pateikė duomenų, jog reklamos davimo metu UAB „Baltic Clipper“ parduodami aviabilietai kai kuriems skrydžiams buvo brangesni, negu konkurentų. Įvertinus reklaminį teiginį „avia.lt Pigiausia. Greičiausia. Patogiausia.“, buvo konstatuota, jog sąvokos „greičiausia“, „patogiausia“ yra bendro pobūdžio ir kiekvienas vartotojas jas vertina individualiai, todėl minėti teiginiai, tikėtina, nepaveiks vartotojo ekonominio elgesio ir pripažinti juos klaidinančia reklama nėra pagrindo. Tuo tarpu bendrovės interneto svetainėje ir televizijos kanalu skelbti reklaminiai teiginiai „avia.lt Rezervuokite pigiausius lėktuvo bilietus“, „avia.lt Aviabilietai internetu: Pigiausia“, „avia.lt Pigiausia<…>“, „avia. lt Pigiausi lėktuvų bilietai“ vartotojams suteikė informacijos, jog pirkdami bendrovės interneto svetainėje aviabilietus, už juos mokės mažiausią kainą. Bilietų pardavimo rinkoje esant didelei konkurencijai ir dėl pačios rinkos specifiškumo ir dinamiškumo, vartotojams sudėtinga rinkti ir analizuoti gausią informaciją apie įvairių bendrovių parduodamų bilietų kainas, todėl tikimybė, kad bus paveiktas vartotojų ekonominis elgesys ir jie bus suklaidinti, buvo pakankamai didelė. KT šiuos reklaminius teiginius pripažino klaidinančia reklama ir įpareigojo UAB „Baltic Clipper“ nutraukti klaidinančią reklamą bei skyrė administracinę nuobaudą – įspėjimą.

9. Teisminė praktika

PATIRTĮ FORMUOJA IR TEISMŲ NUTARTYS

Valentin Gavrilov
Teisės skyriaus vedėjas

Teismo nutartys ir jų pagrindu besiformuojanti KT veiklos praktika padeda kaupti vertingą patirtį nustatant įstatymų pažeidimus ir už juos skiriant adekvačias pažeidimams sankcijas. Teismų praktika duoda apčiuopiamos naudos veiksmingiau įgyvendinant konkurencijos politiką ir išgyvendinant nesąžiningos konkurencijos apraiškas bei teisiškai pagrindžiant pačios KT veiklą.

2006 m. teismuose buvo baigtos nagrinėti dvylika bylų dėl KT priimtų nutarimų teisėtumo. Teismai panaikino du KT nutarimus. Tačiau abiem atvejais teismas nepriėmė galutinio sprendimo, o įpareigojo KT atlikti papildomus tyrimo veiksmus. Trijose bylose teismas atsižvelgė į pareiškėjų prašymus ir iš dalies sumažino KT už nustatytus pažeidimus paskirtas baudas. Dar dviem atvejais pareiškėjai patys atsiėmė savo skundus. Kitose bylose teismai pritarė KT padarytoms išvadoms.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2006 m. liepos 28 d. sprendimu pripažino, kad KT darbo reglamento nuostatos, leidžiančios KT priimti konfidencialius nutarimus, prieštarauja KĮ. Teismas konstatavo, kad pagal LR įstatymuose įtvirtintą bendrą principą, visa su asmeniu susijusi informacija, įskaitant ir administracinės procedūros medžiagą, yra vieša, todėl konfidencialių aktų priėmimas yra išimtis iš bendro principo, kuri visais atvejais privalo būti pagrįsta įstatymo normomis. Konfidencialių KT nutarimų priėmimas, nepriklausomai nuo to, kurį laiką jie gali būti laikomi konfidencialiais, gali sukelti teisines pasekmes asmenims, su kuriais šie nutarimai siejami. Teismas nusprendė, kad šiomis KT darbo reglamento nuostatomis nėra detalizuojamos įstatyme nustatytos administracinės procedūros, nes nei KĮ, nei kiti teisės aktai konfidencialių KT nutarimų nenumato. Tokia KT teisė pagal savo formą galėtų būti numatyta tik įstatyme. Šis teismo išaiškinimas tapo viena iš paskatų šią nuostatą perkelti į KT įstatymo pakeitimo projektą.

DĖL SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ TEISĖS

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2006 m. spalio 18 d. nutartyje konstatavo, kad savivaldos institucijoms, kaip ribotą imunitetą turintiems teisės subjektams, nėra suteikta teisės tiesiogiai teismui skųsti KT nutarimus. Anot teismo, KT priėmus nutarimą, kuriame pasisakoma dėl savivaldos institucijos teisės akto ar kito sprendimo teisėtumo (atitikimo KĮ 4 str. reikalavimams), savivaldos institucija įgyja diskrecijos teisę vykdyti tokį nutarimą arba jo nevykdyti, o nutarimo nevykdymas suteiktų KT teisę kreiptis į apygardos administracinį teismą, skundžiant, jos nuomone, konkurenciją pažeidžiantį savivaldybės teisės aktą. KT, manydama, kad šioje byloje buvo netinkamai išaiškintas KĮ bei, kad tokia nutartis neatitinka Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuotos praktikos panašiose bylose, pateikė teismui prašymą atnaujinti procesą šioje byloje.

DĖL BAUDŲ SKYRIMO TVARKOS

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2006 m. gegužės 11 d. nutartyje pasisakė dėl baudų už KĮ pažeidimus skyrimo tvarkos. Teismas konstatavo, kad KĮ baudos dydį sieja su procentine atitinkamo ūkio subjekto bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais išraiška. Todėl, sprendžiant baudų dydžio klausimą kiekvieno pažeidėjo atžvilgiu, pirmiausia nustatytina bendra procentinė baudos dydžio išraiška pagal pažeidimo pavojingumą ir trukmę visiems pažeidėjams, o po to bauda individualizuotina atsižvelgus į lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes bei 2004-12-06 LR Vyriausybės nutarime „Dėl baudos, skiriamos už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo taisyklės“ numatytus kriterijus. Pažeidimo pobūdis ir geografinės rinkos plotas yra esminiai kriterijai sprendžiant apie pažeidimo pavojingumą.

DĖL ĮSAKYMO NUOSTATŲ

KT 2006 m. sausį priėmė nutarimą dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymų nuostatos. Nutarime konstatuota, kad policijos apsaugos skyriams numatytos policijai priskirtos teisės ir papildomi įgalinimai suteikia jiems privilegijas lyginant su kitais apsaugos paslaugų rinkoje veikiančiais subjektais, o tai daro neigiamą įtaką konkurencijos sąlygoms laisvoje rinkoje bei prieštarauja KĮ 4 str. 2 d. reikalavimams. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2006-09-21 sprendimu patenkino Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos skundą ir nusprendė panaikinti minimą KT nutarimą. Teismo nuomone, Policijos departamentas nėra valstybės valdymo institucija, vykdanti pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu LR, todėl Policijos generalinio komisaro įsakymo teisėtumas negali būti vertinamas pagal KĮ 4 str. 2 d. Be to, teismas nusprendė, kad Viešosios policijos Apsaugos skyrių vykdoma asmens ir turto apsaugos komercinė veikla negali būti laikoma ūkine veikla KĮ prasme, kadangi tokios veiklos vykdymas nėra numatytas nei Policijos veiklos įstatyme, nei kituose įstatymuose. KT su tokiu teismo sprendimu nesutiko ir pateikė apeliacinį skundą šioje byloje.

DĖL TEISĖS NUTRAUKTI TYRIMĄ

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2006 m. vasario 10 d. sprendime dėl KT 2004-12-16 nutarimo Nr. 1S-175 „Dėl UAB „Švyturys- Utenos alus“ veiksmų atitikimo Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio reikalavimams“ pasisakė dėl KT teisės nutraukti tyrimą, jei veiksmai nepadarė esminės žalos įstatymų saugomiems interesams, o ūkio subjektas,

ĮSTATYMŲ ĮGYVENDINIMAS IR PRIEŽIŪRA

10. Kita veikla

įtariamas įstatymo pažeidimu, geranoriškai nutraukė veiksmus bei pateikė KT rašytinį įsipareigojimą tokių veiksmų neatlikti (KĮ 30 str. 2 d. 2 p.). Teismas konstatavo, kad įstatymas nereikalauja, kad nutraukiant tyrimą nurodytu pagrindu, būtų konstatuojamas konkurencijos teisės pažeidimas. KT tokiais atvejais neprivalo nei nustatinėti įmonės dominavimo fakto, nei atlikti tą pagrindžiančio tyrimo, kurio metu būtų nustatoma konkreti ūkio subjekto užimama rinkos dalis. Kai ūkio subjektas pasiūlo KT priimtinus įsipareigojimus, kurie tinkami ir pakankami tam, kad juos vykdant būtų panaikintas įtarimas, jog ūkio subjekto veiksmai pažeidžia konkurencijos teisę, tolesnis KT veiksmų tęsimas nebūtų veiksmingesnis rezultato prasme, todėl nėra pateisinamas. Esminės žalos įstatymo saugomiems interesams padarymas yra vertinamoji sąlyga ir jos buvimas turi būti konstatuojamas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes.

Šioje byloje teismas taip pat atkreipė dėmesį, kad tiek EB teismų praktikoje, tiek ES teisiniuose dokumentuose yra skirtingai vertinama įmonės, kuri kaltinama konkurencijos teisės pažeidimu, teisė susipažinti su konfidencialia tyrimo medžiaga ir kitų procese dalyvaujančių asmenų, tarp jų ir pareiškėjo teisė susipažinti su konfidencialia tyrimo medžiaga. Konkurencijos bylose pareiškėjai neturi tokių pačių sąlygų ir garantijų kaip šalys, dėl kurių veiksmų atliekamas tyrimas. Dėl to pareiškėjai neturi teisės susipažinti su verslo paslaptimis arba kita konfidencialia informacija, kurią, atlikdama tyrimą, yra gavusi KT. KT yra įpareigota saugoti jai perduotą konfidencialią įmonių informaciją, todėl pareiškėjui jokiu būdu ir jokiomis aplinkybėmis negali būti suteikiama konfidenciali kitos įmonės informacija. Bet kokio kitokio traktavimo itin nepageidaujamas rezultatas būtų tai, kad įmonės galėtų bandyti paduoti KT skundą dėl kitos įmonės konkurencijos teisės pažeidimo vien tam, jog galėtų susipažinti su tokios įmonės verslo paslaptimis.

2006 m. KT gavo nemažai Lietuvos ir užsienio šalių ūkio subjektų, fizinių asmenų bei įvairių institucijų paklausimų prašant išaiškinti, ar jų pareiškimuose nurodomi veiksmai vienaip ar kitaip nepažeidžia KĮ nuostatų. Žemiau pateikiama keletas KT nuomonių dėl tokių paklausimų.

DĖL TRANSLIACIJŲ SIUNTIMO RINKOS

KT pateikė EK Konkurencijos direktoratui nuomonę dėl ūkio subjektų galimybės Lietuvoje steigti ir (arba) teikti elektroninių ryšių tinklus arba viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas. Šių paslaugų teikimą reglamentuoja LR visuomenės informavimo įstatymas bei LR elektroninių ryšių įstatymas. Nustatyta, kad bet kuris ūkio subjektas turi teisę kreiptis į atitinkamas institucijas dėl licencijų ar leidimų gavimo norimoms transliavimo ar siuntimo paslaugoms teikti ir dalyvauti skelbiamuose konkursuose radijo dažniams gauti. Taip pat buvo išreikšta nuomonė dėl transliuotojų gaunamų licencijų, kuriose numatomos įvairios galimybės steigti arba eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus.

DĖL ATLIEKŲ TVARKYMO REGIONINIŲ CENTRŲ VEIKLOS

KT gavo Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacijos prašymą įvertinti regioninių atliekų tvarkymo centrų galimybę užsiimti ūkine veikla. LR Vyriausybės 2002-04-12 nutarimu Nr. 519 patvirtintame Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plane rekomenduojama savivaldybėms išvien kurti regionines atliekų tvarkymo sistemas, padėsiančias įgyvendinti Atliekų tvarkymo įstatyme nustatytas savivaldybių funkcijas – organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemas. Tuo remiantis, Atliekų tvarkymo įstatymu savivaldybėms suteikta teisė organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemas perduodama regioniniams atliekų tvarkymo centrams. KT nuomone, atliekų tvarkymo sistemos organizavimą, kaip administravimo veiklą, būtina atriboti nuo atliekų tvarkymo, kaip ūkinės veiklos, kuri turi būti įgyvendinama konkurencijos neribojančiais būdais. Ūkio subjektams, siekiantiems teikti atliekų tvarkymo paslaugas, turi būti suteikiama galimybė konkuruoti tarpusavyje.

DĖL ĮGALIOJIMŲ ADMINISTRUOTI VALSTYBĖS PASKOLAS IR GARANTIJAS

2006 m. KT gavo Nacionalinės bankroto administratorių asociacijos raštą, kuriuo prašoma nustatyti, ar 2000-07-12 LR Vyriausybės nutarimas Nr. 811 "Dėl paskolų ir valstybės garantijų, Finansų ministerijos perduodamų administruoti akcinei bendrovei Turto bankui" ir su šiuo nutarimu susiję finansų ministro įsakymai neprieštarauja KĮ ir ES konkurencijos teisei.

Akcinės bendrovės Turto banko veikla yra numatyta LR valstybės skolos įstatyme. Tais atvejais, kai atitinkamoje rinkoje skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant LR įstatymų reikalavimus, KĮ 4 str. nepažeidžiamas.

Vyriausybės nutarimui Nr. 811 EB sutarties 81 ir 82 str. netaikytini. EB sutarties 81 ir 82 str. draudžia kartelinius susitarimus tarp ūkio subjektų ir ūkio subjektų piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir taikomi tuo atveju, kai yra ribojama prekyba tarp valstybių narių.

DĖL VALSTYBINĖS ŽEMĖS NUOMOS SĄLYGŲ

2006 m. KT gavo UAB "Šiaulių mugė" prašymą išsiaiškinti, ar nauja žemės sklypų vertinimo tvarka nesudaro skirtingų konkurencijos sąlygų, kadangi nuomos kaina, taikant skirtingus skaičiavimo metodus, gali skirtis iki 8 kartų.

Buvo išsiaiškinta, kad nurodytus skirtumus sąlygojo teisės aktai, vienodai ir be išlygų taikomi visiems ūkio subjektams, todėl KĮ 4 str. šiuo atveju netaikytinas. Tačiau, KT nuomone, valstybės valdymo ar savivaldos institucija vis dėlto turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad ūkio subjektų mokamas valstybinės žemės nuomos mokestis pagal senas (sudarytas iki 2003 m. sausio 1 d.) ir naujas sutartis skiriasi iki 8 kartų, ir pasinaudoti LR žemės įstatyme įtvirtinta teise, suteikiančia galimybę peržiūrėti iki 2003 m. sausio 1 d. sudarytas sutartis, bei pagal galimybes suvienodinti visų ūkio subjektų žemės nuomos mokėjimo sąlygas.

DĖL ES PARAMOS KAIMO TURIZMUI REIKALAVIMŲ

KT gavo fizinio asmens paklausimą dėl 2007 m. - 2013 m. Kaimo plėtros programos priemonių projekte numatytų sąlygų atitikties KĮ reikalavimams. Priemonių projekte nurodoma, kad planuojami tam tikri reikalavimai paramos gavimui pagal priemonę „Kaimo turizmo paslaugų plėtra" – būti ne mažiau kaip dvejus metus nuolat pragyvenus kaime, kaimo vietovėje vykdant ūkinę/ekonominę/profesinę veiklą - galimai ribotų konkurenciją teikiant kaimo turizmo paslaugas. KT nustatė, kad Kaimo plėtros programos priemonių projektas rengiamas ir reikalavimai tinkamiems pareiškėjams paramai nustatomi vadovaujantis atitinkamais ES ir nacionaliniais teisės aktais, reglamentuojančiais žemės ūkio ir kaimo plėtros, kaimo turizmo sritis, o numatyti reikalavimai atitinka Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai paramos teikimo koncepciją – pagalba išimtinai kaime gyvenantiems žmonėms, didinant kaimo gyventojų užimtumą, skatinant jų pajamų augimą, verslumo ugdymą, persiorientavimą iš tradicinės žemės ūkio veiklos į ne žemės ūkio veiklą.

DĖL LIETUVOS GRŪDŲ PERDIRBĖJŲ ASOCIACIJOS PAKLAUSIMO

Lietuvos grūdų perdirbėjų asociacija domėjosi, ar priėmus sprendimą grūdus superkančioms įmonėms taikyti vienodo dydžio baudas, išreikštas procentais nuo parduodamų grūdų vertės, nebus pažeistas KĮ.

Toks sprendimas galėtų būti vertinamas kaip susitarimas KĮ prasme, tačiau tokiu atveju būtų svarbu nustatyti sutarties nuostatų pasekmes: kokią įtaką jos galėtų daryti konkurencijai atitinkamoje rinkoje, ar būtų ribojama ar galėtų būti ribojama konkurencija tarp ūkio subjektų, superkančių grūdus. Įvertinusi grūdų pirkimą- pardavimą reglamentuojančius teisės aktus ir sutarties nuostatas, KT informavo, kad tokio pobūdžio sprendimo priėmimas pagal KĮ nuostatas yra nerekomenduotinas.

VARTOTOJŲ TEISIŲ GYNIMAS

Kaip ir ankstesniais metais KT darbuotojai aktyviai dalyvavo įvairių darbo grupių, sprendžiančių vartotojų teisių problemas, veikloje. Tai:

- Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos sudaryta darbo grupė dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7EB bei 2002/65EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 perkėlimo į nacionalinę teisę;
- Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos sudaryta komisija Vartotojų teisių apsaugos statybos prekių, paslaugų ir reklamos srityje;
- Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos sudaryta darbo grupė, rengianti 2007 m.-2010 m. Valstybinę vartotojų teisių apsaugos strategiją;
- Nuolat veikianti komisija prie Teisingumo ministerijos, leidžianti vartoti įmonių pavadinime ir prekių ženkluose LR oficialų pavadinimą bei heraldiką.

KAINŲ ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA

KT pagal kompetenciją vykdė LR kainų įstatyme numatytą pareigą kontroliuoti ir teikti pastabas dėl kainodaros norminių dokumentų taikymo ir galiojimo. Taip pat vykdė atitinkamų LR Vyriausybės nutarimų kainodaros srityje laikymosi kontrolę. Daug dėmesio buvo skiriama ministerijų ir LR Vyriausybės įsteigtų įstaigų ir joms priskirtų valstybės įmonių bei viešųjų įstaigų teikiamų monopolinio pobūdžio prekių ir paslaugų kainų ir tarifų nustatymo tvarkos laikymuisi. 2006 m. buvo suderintos 43 monopolinio pobūdžio paslaugų kainos ir 2 kainų bei tarifų nustatymo tvarkos aprašai. Viena iš svarbesnių ir sudėtingesnių kainų derinimo sričių – VĮ Registrų centras teikiamos paslaugos ir jų kainos. Buvo gauti ir suderinti du LR Vyriausybės nutarimo projektai dėl šios įmonės teikiamų paslaugų.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

1. Europiniai konkurencijos darbai

INDĖLIS Į ES TEISĖKŪRĄ

Viktorija Aleksienė
Konkurencijos politikos ir
užsienio ryšių skyriaus vedėja

Nuo pat įstojimo į Europos Sąjungą KT nuolat dalyvauja ES teisėkūros darbe. Kaip ir ankstesniais metais, 2006 m. LR Vyriausybei buvo teikiamos parengtos ir su suinteresuotomis ministerijomis bei kitomis institucijomis suderintos pozicijos dėl aktualių konkurencijos teisės aktų ir kitų dokumentų; pagal kompetenciją teiktos pastabos kitų ministerijų parengtoms pozicijoms. Per metus buvo parengtos ir Vyriausybei pateiktos aštuonios pozicijos, iš kurių keturios pozicijos teiktos naujiems ES dokumentams, tai: "Pasiūlymas priimti Europos Tarybos reglamento, panaikinančio reglamentą Nr. 4056/86 (EEB), kuriuo nustatomos išsamios 85 ir 86 straipsnių taikymo taisyklės jūrų transportui, ir padarančio reglamento Nr. 1/2003 (EB) pataisas dėl jo taikymo srities išplėtimo, įtraukiant kabotažą ir tarptautinių trampinių laivų paslaugas, projektas"; žalioji knyga "Ieškiniai dėl žalos, patirtos pažeidus EB konkurencijos taisykles"; "Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos" (kodifikuota redakcija); "Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl konkurencijos taisyklių taikymo geležinkelių, kelių ir vidaus vandenų transportui" (kodifikuota redakcija). Dvi pozicijos buvo pateiktos COREPER II posėdžiuose nagrinėtiems dokumentams, tai - "Stojimo derybos su Kroatija = 8 skyriaus: konkurencijos politika peržiūros rezultatai" ir "Stojimo derybos su Turkija = 8 skyriaus: konkurencijos politika peržiūros rezultatai", bei dvi pozicijos COREPER I posėdžiams. Buvo suderinta aštuoniolika kitų ministerijų parengtų pozicijų.

2006 m. bendradarbiauta su LR Vyriausybės kanceliarija teikiant jai informaciją dėl nacionalinių skyriaus "Konkurencijos politika" įgyvendinimo priemonių būtinumo naujiems, ES oficialiame leidinyje paskelbtiems teisės aktams, bei tų priemonių vykdymo ataskaitas. Taip pat teikti duomenys elektroninei notifikavimo duomenų bazei dėl KT kompetencijai priskirtų direktyvų įgyvendinimo.

DARBAS KOMITETUOSE IR GRUPĖSE

Užtikrinant tiesioginį EB sutarties 81 ir 82 str. taikymą bei įgyvendinant Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 "Dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo" nuostatas, KT atstovai tęsė darbą šiam reglamentui įgyvendinti EK įsteigtose darbo grupėse bei patariamuosiuose komitetuose.

Dalyvauta penkiuose patariamojo komiteto dėl ribojančių veikų ir dominuojančių padėčių posėdžiuose, skirtuose nagrinėti atskiras konkurencijos bylas bei teisės aktų projektus, dviejuose patariamojo komiteto dėl koncentracijų bei septyniuose patariamojo komiteto dėl valstybės pagalbos posėdžiuose.

Daug dėmesio buvo skiriama darbui ECN darbo grupėse. Aktyviai dalyvauta keturiuose ECN darbo grupės „Atleidimas nuo baudos", dviejuose ECN darbo grupės „Sankcijos ir *ne bis in idem*", dviejuose ECN darbo grupės „Bendradarbiavimas" bei dviejuose ECN vyriausiųjų ekonomistų darbo grupės posėdžiuose.

Be to, dalyvauta trijuose ECN plenariniuose posėdžiuose, kurių metu, be kitų klausimų, buvo aptariami EK parengti dokumentų projektai:

- dokumentas dėl rašytinės Konkurencijos patariamojo komiteto konsultacijų procedūros ;

- ECN pavyzdinė atleidimo nuo baudos programa;

- pakeitimai 2002 m. Komisijos pranešimui dėl atleidimo nuo baudos;

- sankcijos ir *ne bis in idem*.

Taip pat dalyvauta ECN pogrupių „Bankai ir finansai", „Jūrų transportas", „Profesinės paslaugos", „Energetika" darbe, bei kituose EK ir nacionalinių konkurencijos institucijų organizuotuose renginiuose.

Kaip ir ankstesniais metais KT pirmininkas dalyvavo kasmetiniame Europos konkurencijos institucijų generalinių direktorių susitikime, vykusiame rugsėjo 29 d. Briuselyje, kuriame buvo aptariama pavyzdinė atleidimo nuo baudos programa, privataus konkurencijos teisės įgyvendinimo galimybės ir būdai, neseniai atlikti energetikos ir finansinių paslaugų sektorių tyrimai, taip pat kiti aktualūs konkurencijos teisės įgyvendinimo bei konkurencijos skatinimo klausimai.

KT atstovas, kaip EK įsteigtos darbo grupės dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi narys, vasario mėn. dalyvavo energetikos sektoriaus tyrimo viešajame pristatyme Briuselyje, gegužės mėn. - Ketvirtajame teisinės ekspertizės – IT posėdyje Helsinkyje bei birželio mėn. – Briuselyje vykusiame viešajame posėdyje dėl 82 str. taikymo.

Dalyvauta šešiuose Briuselyje vykusiuose ekspertų susitikimuose dėl valstybės pagalbos.

2. Tarptautinis bendradarbiavimas

OECD

2006 m. KT atstovai stebėtojo teisėmis dalyvavo trijuose OECD Konkurencijos komiteto bei jo darbo grupių posėdžiuose. Vasario mėnesį dalyvauta OECD surengtame Pasauliniame konkurencijos forume, kuriame ypač buvo akcentuotas vienas aktualiausių kartelių tyrimo, įrodinėjimo ir nuobaudų klausimas.

Siekiant efektyvaus ir naudingo darbo OECD Konkurencijos komiteto darbo grupėse, buvo parengti tokie pranešimai.

1. Diskusijoms Konkurencijos komiteto darbo grupėse – "Mokėjimo kortelių efektyvus naudojimas ir konkurencija", "Mažmeninės bankininkystės konkurencija ir reguliavimas", "Privatus teisės gynimo būdas: gynybos perdavimas; netiesioginio pirkėjo padėtis; kompensacijos apibrėžimas", "Metodikos ir įrodymų klausimai įrodant dominuojančią/monopolinę galią".

2. Pasauliniam konkurencijos forumui – "Kartelių nubaudimas be tiesioginių susitarimo įrodymų".

Prisidedant prie sėkmingo OECD Konkurencijos komiteto darbo 2006 m. buvo teikiama informacija, pasiūlymai ir vertinimai dėl darbo grupių veiklos organizavimo, medžiagos rengimo ir jos panaudojimo darbe bei kitais svarbiais klausimais. Taip pat buvo parengta ir pateikta 2005 m. KT darbo ataskaita, pateikiant svarbiausių per metus išnagrinėtų bylų dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi bei draudžiamų susitarimų santraukas, apžvelgiant Lietuvos teismų praktiką.

Kovo mėn. du KT atstovai dalyvavo kasmetiniame OECD organizuotame seminare Vienoje.

UNCTAD

Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos (UNCTAD) prašymu pateikta informacija konkurencijos teisės ir politikos klausimais, akcentuojant KT suteiktos bei jos ekspertų kitoms šalims teikiamos techninės pagalbos svarbą, aprašant KĮ plėtrą bei raidą, o taip pat pateikiant konkrečius nagrinėtų bylų pavyzdžius.

TECHNINĖ PAGALBA

Toliau dalyvauta JAV Federalinės prekybos komisijos administruojamoje techninės pagalbos mokymo programoje, skirtoje Azerbaidžano valstybės institucijoms, įgyvendinančioms konkurencijos įstatymų priežiūrą. Pagal šią programą du KT ekspertai dalyvavo dviejuose vienos savaitės trukmės seminaruose, kuriuose mokė kolegas iš Azerbaidžano.

Trečioji Baltijos šalių konferencija Vilniuje

Trečiosios Baltijos šalių konferencijos Vilniuje dalyviai

SEMINARAI, KONFERENCIJOS

Pirmą kartą KT 2006 m. rugsėjo mėn. surengė Trečiąją Baltijos šalių konkurencijos konferenciją Vilniuje, kurioje dalyvauti buvo pakviesti Estijos, Latvijos, Suomijos, Lenkijos ir Islandijos konkurencijos institucijų atstovai. Pagrindiniai konferencijos darbotvarkės klausimai buvo EB sutarties 81 ir 82 str. taikymo praktika bei problemos nacionalinėse konkurencijos institucijose, koncentracijos kontrolės pokyčiai konferencijoje dalyvavusiose valstybėse narėse ir patirtis, kiti šalims aktualūs konkurencijos teisės įgyvendinimo klausimai.

Plėtojant bendradarbiavimą su kitų šalių konkurencijos institucijomis bei kitomis užsienio šalių bei tarptautinėmis organizacijomis, KT atstovai buvo kviečiami dalyvauti seminaruose ir konferencijose konkurencijos teisės ir politikos klausimais. Tai:

- 5-oji metinė ICN konferencija Keiptaune,
- metinė ECA konferencija Nicoje,
- 6-asis BIICL transatlantinis dialogas konkurencijos klausimais Londone,
- seminaras "Keitimasis informacija: už ir prieš" Stokholme,
- 4-oji metinė ACE konferencija Frankfurte,
- EK ir Suomijos konkurencijos institucijos konferencija profesinių paslaugų klausimais,
- EK renginys "Energetikos diena 2006".

Konferencija Vilniuje – posėdis darbo grupėje

ICN

Dalyvaujant Tarptautinio konkurencijos tinklo (ICN) veikloje, buvo pateikta atnaujinta informacija dėl Lietuvoje galiojančių koncentracijos kontrolės taisyklių bei jų taikymo.

INFORMACIJOS TEIKIMAS ĮVAIRIEMS ŠALTINIAMS

Įvairių valstybių narių institucijų prašymu 2006 m. buvo teikiama informacija, paaiškinimai Lietuvos konkurencijos politikos ir teisės įgyvendinimo klausimais. Iš jų paminėtini – Viešojo administravimo Europos institutas, leidykla Bellamy & Child ir kt.

VIEŠIEJI RYŠIAI

2006 m. naudojantis įvairiomis formomis buvo plėtojami ryšiai su visuomene: anonsuojamos posėdžių darbotvarkės, platinami pranešimai spaudai, palaikomi nuolatiniai kontaktai su informacinėmis agentūromis ir spaudos tarnybomis, rašomi analitiniai straipsniai. Kryptingas ir nuoseklus informacijos viešinimas pasitarnavo tam, kad ir toliau visuomenėje formuotųsi teigiamas požiūris į KT - valstybės instituciją, principingai sprendžiančią jos kompetencijai priklausančius klausimus ir dirbančią skaidriai bei nepriklausomai. Tokią nuomonę apie instituciją formavo tiek publikacijų ir laidų turinys, tiek žurnalistų vertinimai, tiek ir ūkio subjektų atsiliepimai visuomenės informavimo priemonėse.

Ryšiams su visuomene stiprinti buvo taikoma patirtis, įgyta dalyvaujant specializuotose konferencijose ir seminaruose, bendradarbiaujant su Vyriausybės ir ministerijų spaudos tarnybomis, analizuojant ECN rekomendacijas informacijos ir ryšių plėtojimo klausimais.

INFORMACIJOS APIMTYS

Per informacijos agentūras BNS ir ELTA, dienraščio „Verslo žinios" interneto portalą 2006 m. buvo išplatinta apie 160 pranešimų ir analitinės informacijos, skirtos KT priimtiems nutarimams, pradėtiems tyrimams, ūkio subjektų pateiktiems prašymams dėl koncentracijos, skleidžiamų reklamų turinio. Nors 2006 m. lyginant su ankstesniais metais oficialių KT pranešimų spaudai buvo išplatinta šiek tiek mažiau, tačiau ir toliau didėja publikacijų konkurencijos klausimais apimtys, kadangi apie KT veiklą vis daugiau rašoma regioninėje spaudoje. Vien Klaipėdos miesto dienraščiuose („Klaipėda" ir „Vakarų ekspresas") buvo paskelbta per 60 publikacijų KT veiklos klausimais.

	Parengta pranešimų spaudai	Paskelbta publikacijų
2006 m.	70	548
2005 m.	77	483
2004 m.	75	466
2003 m.	64	420

Rengiant informacijas kai kuriais aktualiais klausimais buvo bendradarbiaujama su LR Vyriausybės spaudos tarnyba, Ūkio ir Teisingumo ministerijų bei Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos viešųjų ryšių skyriais.

Specialistai parengė keletą didelės apimties straipsnių, kuriuose buvo analizuojamos atskiros KT veiklos sritys. Žurnale „Marketingas" išspausdinti trys analitiniai straipsniai, leidinio „Mokesčiai ir apskaita" birželio mėn. numeris buvo skirtas KT veiklai pristatyti. Dienraštyje „Verslo žinios" kas ketvirtį buvo skelbiami straipsniai konkurencijos teisės taikymo temomis.

Latvijos dienraščio „Diena" žurnalistai nuolat supažindindavo savo skaitytojus su klausimais, kuriuos nagrinėjo KT bei kurie buvo aktualūs ir Latvijos verslui. Gruodžio mėn. KT lankėsi šio dienraščio žurnalistai ir kalbėjosi su specialistais apie situaciją, kuri susiklostė tarp Lietuvos ir Latvijos pieno tiekėjų, supirkėjų ir gamintojų. Pagal surinktą informaciją buvo išspausdintas straipsnių ciklas, kuriame analizuotos konkurencijos problemos kaimyninių šalių pieno rinkose.

Buvo naudojamasi galimybe operatyviai paskleisti informaciją interneto portalais – bendradarbiaujama su portalų „Delfi" ir „Alfa Lt" žurnalistais.

TV IR RADIJO LAIDOS

Įvairių TV kanalų ir radijo stočių laidose nuolat būdavo pasakojama apie KT veiklos aktualijas. Laidose dalyvaudavo ir pasisakydavo KT pirmininkas, specialistai, atstovė spaudai. Keliose laidose „Žurnalisto tyrimas" (LTV) buvo analizuojamos konkurencijos politikos aktualijos – situacija pašto rinkoje, Klaipėdos mikroautobusų ir maršrutinių

autobusų vairuotojų santykiai, TEO LT piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi ir kt. Per 20 specialistų interviu buvo transliuoti Lietuvos radijo I programos laidoje „Ryto garsai“ ir šios laidos skyrelyje „Verslas“. Keletą kartų specialistai dalyvavo tiesioginėje šio radijo laidoje „Litas prie lito“ - komentavo bei atsakinėjo į klausytojų pateiktus klausimus. Aktualiausiais KT veiklos klausimais dažnai buvo rengiami ir transliuojami reportažai „Žinių“ radijo laidose.

ĮVAIZDŽIO STIPRINIMAS

2006 m. buvo sukurtas, patvirtintas ir pradėtas naudoti naujas KT ženklas. LR valstybinis patentų biuras įregistravo paraišką dėl šio ženklo. Ženklą sudaro figūra, susidedanti iš daugelio įvairiaspalvių kvadratėlių, o dešinėje jos pusėje – institucijos pavadinimas. Kvadratėlių kompozicija ženkle tarytum simbolizuoja konkurencijos esmę – tik tarpusavyje laikydamiesi sąžiningos konkurencijos reikalavimų ir įveikdami atsirandančias kliūtis ūkio subjektai gali įsitvirtinti rinkoje ir sėkmingai veikti.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONKURENCIJOS TARYBA

Ankstesnis institucijos ženklas buvo įregistruotas dar 1995 metais kaip simbolis tuometinės Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos prie LR Vyriausybės. Todėl ženklas buvo jau morališkai pasenęs tiek dėl pasikeitusio institucijos pavadinimo, tiek dėl pakitusių jos funkcijų. Naujas KT ženklas buvo išrinktas iš daugybės variantų kolektyviai nusprendus, kad jis geriausiai atitinka institucijos priedermę – saugoti ir užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

Naujas ženklas sėkmingai naudojamas - jis jau tapo neatsiejama institucijos įvaizdžio dalimi - papuošė interneto svetainę, vidaus interjerą, kanceliarijos atributiką, leidinius ir kt.

Stiprinant KT įvaizdį ir siekiant visapusiško veiklos viešumo buvo parengtos ir išspausdintos didelės apimties KT nutarimų sąvado I (1992 m. - 1998 m.) ir II (1999 m. - 2005 m.) dalys. Tai naudingas leidinys visiems, besidomintiems konkurencijos teisės ir politikos raida Lietuvoje ir sukaupta patirtimi, taikant konkurencijos teisės nuostatas.

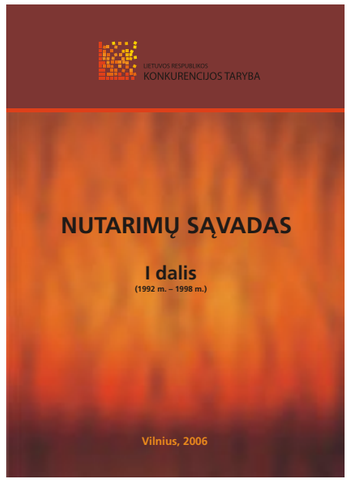

Buvo tobulinama ir pildoma aktualia informacija KT interneto svetainė – joje pateikiama ne tik įvairi informacija apie veiklą, talpinami priimtų nutarimų tekstai, gauti prašymai dėl leidimų vykdyti koncentraciją, bet ir operatyviai perkeliami EK dokumentai konkurencijos ir valstybės pagalbos klausimais, kurie aktualūs ūkio subjektams. Siekiant plėtoti bendradarbiavimą su Europos šalių konkurencijos institucijomis ir suteikti galimybę susipažinti su veiklos aktualijomis jomis besidomintiems užsienio šalių teisininkams, ekonomistams, verslininkams daugiau ir operatyvesnės informacijos pateikiama svetainėje anglų kalba.

Vidinei komunikacijai plėtoti svarbios reikšmės turės 2006 m. atnaujinta vidinė institucijos interneto svetainė. Ji padės darbuotojams greičiau surasti jų darbui reikalingą informaciją, ja keistis su bendradarbiais, vienoje vietoje turėti ir kaupti visą reikalingą medžiagą bei geriau komunikuoti sprendžiant pačias įvairiausias problemas ir stiprinti bendražmogiškus tarpusavio ryšius.

ADMINISTRACINIAI GEBĖJIMAI

Būdama nepriklausoma valstybės institucija KT pagal nustatytą kompetenciją vykdo nacionalinę ir ES konkurencijos politiką. Visi nutarimai priimami kolegialiai, išklausius suinteresuotų šalių paaiškinimus ir argumentus, tai ir lemia sprendimų objektyvumą ir nešališkumą. KT aktyviai veikia spręsdama aktualias, susijusias su konkurencijos priežiūra ūkio problemas, kylančias Vyriausybei, ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms. KT finansuojama iš LR biudžeto, tačiau valstybės biudžetą taip pat papildo ūkio subjektams paskirtos baudos ir rinkliava už pateikiamus pranešimus apie koncentraciją. 2006 m. institucijos reikmėms buvo skirta 3,6 mln. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Vadovaujantis 2005 m. -2007 m. strateginiu veiklos planu, kuriam yra pritarusi Vyriausybė, toliau yra plėtojama veikla siekiant užtikrinti aukštą institucijoje dirbančių specialistų kvalifikaciją ir nustatytais terminais ir kokybiškai atlikti didelės apimties tyrimus bei teisinę dokumentų analizę, teikti konsultacijas ūkio subjektams ir kt. Pagal plane numatytas priemones ištekliai ir asignavimai yra naudojami taip, kad būtų užtikrintas veiklos tęstinumas ir jos efektyvumas, gerinamas klientų aptarnavimas.

Siekiant trumpinti tyrimų terminus ir gerinti jų kokybę 2006 m. buvo patobulinta institucijos struktūra. Atsižvelgus į EK rekomendacijas buvo nutarta sustiprinti kartelinių susitarimų tyrimus ir aktyviau vykdyti jų prevenciją. Tuo tikslu metų pradžioje buvo įkurtas Kartelių skyrius, o buvęs Transporto ir informacijos analizės skyrius išplėstas ir tapo Pramonės ir transporto skyriumi. Atlikus šiuos pertvarkymus, pakito KT struktūra (žr. schemą).

DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJA

2006 m. kadrų kaita buvo palyginti nedidelė, tačiau priimant naujus darbuotojus į atsilaisvinusias vietas keletą kartų buvo surengti darbuotojų atrankos į valstybės tarnybą konkursai. Nauji specialistai papildė Teisės, Paslaugų, Konkurencijos politikos ir užsienio ryšių, Pramonės ir transporto skyrius. Metų pabaigoje KT administracijoje buvo 63 darbuotojų etatai, iš kurių 46 – valstybės tarnautojų ir 17 – darbuotojų pagal darbo sutartis. Dauguma darbuotojų turi aukštąjį teisinį ar ekonominį išsilavinimą, dalis jų kėlė savo kvalifikaciją įvairaus lygio kursuose ir įgijo papildomą sertifikatais patvirtintą išsilavinimą. KT administracija sudarė sąlygas specialistams ir toliau tobulinti užsienio kalbų mokėjimą (kalbų kursus lankė 19 darbuotojų), taip pat organizavo seminarus, kuriuose darbuotojai, dalyvaujantys EK Konkurencijos direktorato darbo grupių veikloje ar grįžę iš konferencijų užsienyje, supažindino bendradarbius su svarstytomis aktualijomis.

KT administracija 2006 m. stengėsi darbuotojams sukurti palankias darbo sąlygas. Atsižvelgusi į atestacijų rezultatus, pasiūlė suteikti geriausiems specialistams klases ir aukštesnes kategorijas, tuo pačiu skatindama juos karjerai ir spręsdama darbo užmokesčio klausimus, kurie valstybės tarnyboje dirbantiems aukštos kvalifikacijos žmonėms lieka aktualūs.

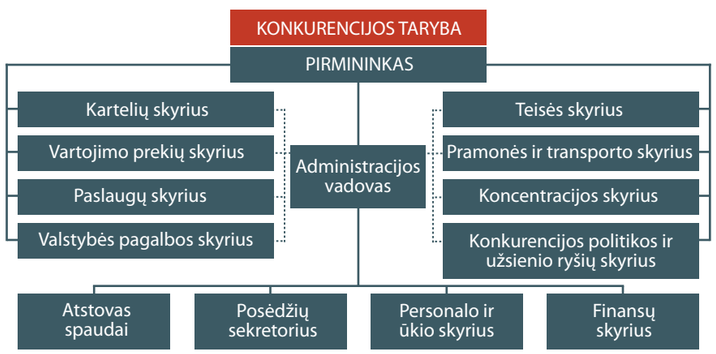

STATISTIKA

KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA 2006 M.

	Priimti nutarimai	Pradėti tyrimai
Bendras tyrimų skaičius	84	75
Draudžiami susitarimai	5	3
Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	6	8
Koncentracija	60	61
Valstybės valdymo ir savivaldos institucijų konkurenciją ribojantys veiksmai	10	3
Nesąžininga konkurencija	3	

Draudžiami susitarimai		
	Horizontalūs susitarimai	Vertikalūs susitarimai
Pradėti tyrimai	2	1
Nauji pranešimai		
Nauji savo iniciatyva pradėti tyrimai		
Nauji skundai	2	1
Priimti nutarimai	4	1
Atmesti skundai	2	1
Draudimai su baudomis	2	

Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	
Nauji tyrimai	8
Nauji savo iniciatyva pradėti tyrimai	
Nauji skundai	8
Priimti nutarimai	6
Atmesti skundai	4
Draudimai su baudomis	2

Koncentracija	
Priimti nutarimai	60
Leidimai	59
Atmesti skundai	1

2006 M. KONKURENCIJOS TARYBOS PRIIMTI NUTARIMAI IR SKIRTOS BAUDOS

KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA		
Dėl valstybės valdymo ir savivaldos institucijų priimtų teisės aktų (10)		
Nustatyti pažeidimai (4):		
2006-01-12 Nr. 2S-2	Dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymų nuostatų, kuriomis policijos įstaigoms suteikiama teisė teikti komercines paslaugas, pagal sutartis atliekant fizinių ir juridinių asmenų turto apsaugą, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams	
2006-01-19 Nr. 2S-3	Dėl Kauno miesto savivaldybės veiksmų atsisakant sudaryti sutartį su UAB „Dzūtra“ dėl komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymo Kauno mieste atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams	
2006-03-30 Nr. 2S-6	Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. sausio 6 d. įsakymu Nr.V-1 patvirtinto gyventojų aprūpinimo ortopedijos techninėmis priemonėmis kompensavimo laikinosios tvarkos aprašo ir dėl Valstybinės ligonių kasos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sprendimų, paskirstant Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšas įmonėms, aprūpinančioms gyventojus ortopedijos technikos priemonėmis, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams	
2006-09-07 Nr. 2S-11	Dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos 2004-04-28 sprendimu Nr. 101 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar (ir) teikti paslaugas Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose išdavimą“ patvirtintų nuostatų atitikimo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams	
Atsisakyta pradėti tyrimus (3)		
Nutraukti tyrimai (3)		
Dėl draudžiamų susitarimų (5)		
Nustatyti pažeidimai (2):		
2006-06-22 Nr. 2S-9	Dėl ES struktūrinių fondų konsultacinių paslaugų rinkoje veikiančių ūkio subjektų veiksmų atitikimo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams: UAB „Eurointegracijos projektai“ VšĮ „Perspektyvių inovacijų agentūra“ UAB „MAG SOLUTIONS“	 41676 Lt 2958 Lt 1000 Lt
2006-10-26 Nr. 2S-13	Dėl popieriumi prekiaujančių ūkio subjektų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio ir Europos Bendrijos steigimo sutarties 81 straipsnio reikalavimams: UAB „Antalis Lietuva“ UAB „Libra Vitalis“ UAB „Lukas“ UAB „MAP Lietuva“ UAB „Schneidersöhne Baltija“	 66840 Lt 194850 Lt 22730 Lt 161130 Lt 235330 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (3)		
Dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi (6)		
Nustatyti pažeidimai (2):		
2006-01-05 Nr. 2S-01	Dėl AB „Lietuvos paštas“ veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 9 straipsnio reikalavimams	80000 Lt
2006-10-05 Nr. 2S-12	Dėl TEO LT, AB veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 9 straipsnio reikalavimams	3011000 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (2)		
Nutraukti tyrimai (2)		

Dėl koncentracijos kontrolės (66)		
Duoti leidimai vykdyti koncentraciją (59):		
2006-01-12 Nr. 1S-2	UAB „Kelesta“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Kauno tiltai” akcijų	
2006-01-12 Nr. 1S-3	UAB „Vilkyškių pieninė” vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Modest“ akcijų	
2006-01-19 Nr. 1S-5	*Krosnopan Holdings Ltd.* vykdyti koncentraciją per dukterinę įmonę *Aureja Ltd.* įsigyjant iki 87 proc. *A/S Bolderaja* akcijų	
2006-02-02 Nr.1S-11	UAB „Šviesa” vykdyti koncentraciją įsigyjant dalį UAB „J. Masiulio knygynas“ turto ir teisę naudotis UAB „J. Masiulio knygynas“ patalpomis	
2006-02-15 Nr. 1S-16	V. Tomkui vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Gubernija“ akcijų	
2006-03-02 Nr. 1S-22	*Amber Trust II SCA* vykdyti koncentraciją įsigyjant 29,6 proc. AB „Sanitas” akcijų	
2006-03-09 Nr. 1S-23	A. Pažemeckui vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Žemaitijos pienas” akcijų	
2006-03-09 Nr. 1S-24	UAB vaistinei „Gintarinė grupė“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Saurimeda” akcijų	
2006-03-16 Nr. 1S-28	UAB „Dahlgera“ vykdyti koncentraciją įsigyjant UAB „Statgera ir partneriai” verslą	
2006-03-16 Nr. 1S-29	UAB „MG Baltic Investment“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Mitnija” akcijų	
2006-03-23 Nr. 1S-30	UAB „Rubicon Group“ vykdyti koncentraciją sustiprinant UAB „Livesta serviso centras“, UAB „Katra“ ir UAB „Axis industries“ kontrolę	
2006-03-30 Nr. 1S-32	AB „Lietuvos telekomas” vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Baltic Data Center” akcijų	
2006-04-06 Nr. 1S-35	*Askembla Growth Fund KB* ir Jens Schröder vykdyti koncentraciją įsigyjant 26,1 proc. *Sportland International Group AS* akcijų	
2006-05-18 Nr. 1S-51	UAB „Hermis Capital” vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Vilniaus Vingis” akcijų	
2006-05-18 Nr. 1S-52	*Northrop Grumman Deutschland GmbH, EADS Deutschland GmbH, Galileo Avionica S.p.A., General Dynamics Canada Ltd., INDRA SYSTEMAS Sociedad Anonima* ir *Thales Systems Aéroportés* vykdyti koncentraciją steigiant įmonę *Alliance Ground Surveillance Industries GmbH*	
2006-05-25 Nr. 1S-54	UAB „Grūdainė“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 35 proc. AB „Malsena“ akcijų	
2006-05-25 Nr. 1S-55	UAB „Rivona” vykdyti koncentraciją įsigyjant 50 proc. UAB „Norfos vaistinė” akcijų ir kartu su UAB „Esterita“ įgyjant bendrą kontrolę	
2006-05-25 Nr. 1S-56	*Shibsted Baltics AS* vykdyti koncentraciją įsigijus 50,98 proc. UAB „Ekstra žinios” akcijų	
2006-06-01 Nr. 1S-58	*Shopinvest NV* vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. *SCF NV* akcijų	
2006-06-15 Nr. 1S-60	AB „Invalda” vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Pozityvios investicijos” akcijų ir Alvydui Baniui, Dailiui Juozapui Mišeikiui, Vytautui Bučui ir Dariui Šulniui įgyjant bendrą AB „Invalda“ kontrolę	
2006-06-15 Nr. 1S-61	UAB „City Plaza“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. VAB „Drobė” akcijų	
2006-06-29 Nr. 1S-68	*NamPac Acquisition Oy* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. *Tamro Medlab Oy* akcijų	
2006-06-29 Nr. 1S-69	UAB „DFDS Transport” vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Frans Maas Lietuva” akcijų	
2006-06-29 Nr. 1S-70	UAB „Hermis Capital“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Meditus“ akcijų	
2006-07-05 Nr. 1S-73	UAB „Finansų spektro investicija” ir UAB „Transimeksa“ vykdyti koncentraciją atitinkamai įsigyjant 33,61 proc. ir 39,9 proc. AB „Specializuotas transportas” akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2006-07-05 Nr. 1S-74	*Philips Latvia SIA, OSRAM GmbH, GE Hungary Rt., BLV Licht-u Vakuumtechnik GmbH* ir *Ekogaisma SIA* vykdyti koncentraciją steigiant VšĮ „Ekošviesa“	
2006-07-13 Nr. 1S-75	UAB „Klaipėdos mėsa“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 50 proc. UAB „Agaras” akcijų ir kartu su P. Vainoru bei L. Vainoriene įgyjant bendrą kontrolę, UAB „Agaras“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Vilkė“ akcijų	
2006-07-13 Nr. 1S-76	UAB „Lietuvos rytas” vykdyti koncentraciją įsigyjant 34 proc. UAB „15 minučių” akcijų ir kartu su *Shibsted Baltics AS* įgyjant bendrą kontrolę	
2006-07-13 Nr. 1S-77	UAB „Natanga“ ir UAB „Grimeda“ vykdyti koncentraciją susijungiant ir J. Lebrikui ir R. Grikšui lygiomis dalimis įsigyjant šios įmonės akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2006-07-13 Nr. 1S-78	*Codan A/S* vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Lietuvos draudimas“ akcijų	
2006-08-24 Nr. 1S-85	UAB „Vilniaus senamiesčio vaistinė“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Medinsta“ akcijų	
2006-08-24 Nr. 1S-86	*Northrop Grumman Deutschland GmbH, Dutch Space B.V., EADS Deutschland GmbH, Galileo Avionica S.p.A., INDRA SISTEMAS Sociedad Anonima* ir *Thales Systems Aéroportés* steigiant bendrai kontroliuojamą įmonę *TCAR Industries GmbH*	
2006-08-31 Nr. 1S-90	UAB „Eika” ir AB „Ogmios centras“ vykdyti koncentraciją lygiomis dalimis steigiant UAB „Eika-Ogmios centras“	
2006-08-31 Nr. 1S-91	AB „Vilsota“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 50 proc. UAB „Park Residence“ akcijų ir kartu su UAB „Middle Europe Investments Baltija“ įgyjant bendrą kontrolę	
2006-09-07 Nr. 1S-93	UAB „Mabilta” vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Kasyba“ akcijų	
2006-09-07 Nr. 1S-94	UAB „Naras”, UAB „Mažeikių varduva“, UAB „Iris“, UAB „Bikuvos prekyba“, UAB „ERRA ir KO“, UAB „Serfas“, J. Gabriūnienės firmai „Stetiškių ūkis“ ir UAB „Jupojos investicinė grupė“ vykdyti koncentraciją įsteigus bendrą įmonę UAB „Jungtinis tiekimas“	
2006-09-21 Nr. 1S-100	UAB „Kautra” vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Tolimojo keleivinio transporto kompanija” akcijų	
2006-09-21 Nr. 1S-101	UAB „Eika” ir UAB „Ranga Group“ vykdyti koncentraciją lygiomis dalimis įsigijus 100 proc. UAB „Statyba ir architektūra” akcijų ir įgijus bendrą kontrolę	
2006-09-21 Nr. 1S-102	UAB „Hermis Capital” ir UAB „Ranga Group“ vykdyti koncentraciją lygiomis dalimis įsigijus UAB „HC ir R-IV projektai“ akcijų ir įgijus bendrą UAB „HC ir R-IV projektai“ kontrolę	
2006-09-21 Nr. 1S-103	UAB „Hermis Capital” vykdyti koncentraciją įsigijus 50 proc. SIA „Investiciju uznemums“ akcijų ir su UAB „Ranga group“ įgijus bendrą SIA „Investiciju uznemums“ kontrolę	
2006-09-28 Nr. 1S-106	UAB „Palink” vykdyti koncentraciją įsigyjant UAB „Kauno saulėtekis“ turto bei teisių dalį	
2006-10-12 Nr. 1S-111	AB „Invalda“ vykdyti koncentraciją įsigijus 50 proc. SIA Industrial and logistics centru „Lapegles“ akcijų ir kartu su UAB „MG Valda“ įgijus bendrą kontrolę	
2006-10-12 Nr. 1S-112	UAB „MG Valda” vykdyti koncentraciją įsigijus 50 proc. UAB „Megarenta“ akcijų ir kartu su UAB „Ormina“ įgijus bendrą kontrolę	
2006-10-12 Nr. 1S-113	UAB „MG Valda” vykdyti koncentraciją įsigijus 50 proc. SIA „AMMO“ akcijų ir kartu su AB „Invalda“ įgijus bendrą kontrolę	
2006-10-12 Nr. 1S-114	UAB „MG Valda“ vykdyti koncentraciją įsigijus 50 proc. UAB „DOMMO Nerija“ akcijų ir kartu su AB „Invalda“ įgijus bendrą kontrolę	
2006-10-12 Nr. 1S-115	Lietuvos-Vokietijos UAB „Fudo“, Gintarui Aleknavičiui ir Narvydui Sakalauskui vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Kauno šaldytuvai“ akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2006-10-12 Nr. 1S-116	UAB „Lietuva Statoil“ vykdyti koncentraciją įsigyjant UAB „Okseta“ turto dalį (naftos produktų terminalą)	
2006-10-12 Nr. 1S-117	*Celanese Corporation* vykdyti koncentraciją įsigyjant *Acetate Products Ltd.* verslą	
2006-11-02 Nr. 1S-120	AB „Geonafta” vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Genčių nafta” akcijų	

2006-11-09 Nr. 1S-122	UAB „Elektromarktas" vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Buteka" akcijų	
2006-11-16 Nr. 1S-123	*Linstow AS* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Baltijos parkai" akcijų	
2006-12-07 Nr. 1S-131	*Cersanit S.A.* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. *Opoczno S.A.* akcijų	
2006-12-07 Nr. 1S-132	UAB „MG Valda" vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Timidus" akcijų	
2006-12-14 Nr. 1S-138	BĮ UAB „Sanitex" ir UAB „ŽIA Valda" vykdyti koncentraciją įsigyjant po 50 proc. UAB „LAL Development" akcijų ir įgyjant bendrą UAB „LAL Development" kontrolę	
2006-12-14 Nr. 1S-139	*Stanistål A/S* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Hidruva" akcijų	
2006-12-21 Nr. 1S-143	Lietuvos-JAV įmonei UAB „Sanitex" ir UAB „Gamarenta" vykdyti koncentraciją lygiomis dalimis steigiant UAB „Sanitex-Ogmios"	
2006-12-28 Nr. 1S-144	*Amber Trust II SCA* ir *FIREBIRD AVRORA FUND* vykdyti koncentraciją įsigyjant 38,35 proc. UAB „Meditus" akcijų	
2006-12-28 Nr. 1S-145	UAB „Aura Estate" vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Lėvuo" akcijų	
2006-12-28 Nr. 1S-146	UAB „Realtus" ir AB „Ogmios centras" vykdyti koncentraciją steigiant UAB „Novigo" lygiomis dalimis	
Leidimai atskiriems koncentracijos veiksmams vykdyti (6):		
2006-02-15 Nr. 1S-15	*Amber Trust II SCA* įsigyjant 29,6 proc. AB „Sanitas" akcijų	
2006-02-23 Nr. 1S-20	UAB vaistinei „Gintarinė grupė" įsigyjant 100 proc. UAB „Saurimeda" akcijų	
2006-05-11 Nr. 1S-50	*Northrop Grumman Deutschland GmbH, EADS Deutschland GmbH, Galileo Avionica S.p.A., General Dynamics Canada Ltd., INDRA SYSTEMAS Sociedad Anonima* ir *Thales Systems Aéroportés* steigiant įmonę *Alliance Ground Surveillance Industries GmbH*	
2006-06-29 Nr. 1S-67	UAB „Vilniaus senamiesčio vaistinė" įsigyjant 100 proc. UAB „Medinsta" akcijų	
2006-08-31 Nr. 1S-89	UAB „Mabilta" įsigyjant iki 100 proc. AB „Kasyba" akcijų	
2006-09-14 Nr. 1S-97	UAB „Palink" įsigyjant UAB „Kauno saulėtekis" turto bei teisių dalį	
Atsisakyta pradėti tyrimus (1)		
Dėl nesąžiningos konkurencijos veiksmų (3)		
Atsisakyta pradėti tyrimus (3)		
REKLAMOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA		
Dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos (16)		
Nustatyti pažeidimai (5):		
2006-02-02 Nr. 2S-4	UAB „Getz Medical Baltic" skelbta klaidinanti maisto papildo „Ostron" reklama	15000 Lt
2006-03-23 Nr. 2S-5	AB „Lietuvos telekomas" skelbta klaidinanti reklama	16500 Lt
2006-05-11 Nr. 2S-7	UAB „Acme" skelbta klaidinanti reklama	15000 Lt
2006-06-01 Nr. 2S-8	UAB „VP Market" skelbta klaidinanti reklama	19500 Lt
2006-07-10 Nr. 2S-10	UAB „Baltic Clipper" skelbta klaidinanti reklama	
Atsisakyta pradėti tyrimus (8)		
Nutraukti tyrimai (3)		
2006 m. skirta baudų 3 883 514 Lt		

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2005 METAIS

Pagalbos būdai / Sektorius	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
1.1. Žemės ūkis	138,70	181,72	0,35				320,77	92,90
1.2. Žuvininkystė	2,09						2,09	0,60
2. Pramonė/paslaugos	**64,51**	**24,08**					**88,59**	**25,66**
2.1.Horizontali pagalba	**37,71**	**13,70**					**51,41**	**14,89**
2.1.1. Moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos	7,70						7,70	2,23
2.1.2. Aplinkos apsauga	8,81						8,81	2,55
2.1.3. Mažos ir vidutinės įmonės	12,29						12,29	3,56
2.1.4. Prekyba	0,44						0,44	0,13
2.1.5. Energijos taupymas								
2.1.6. Investicijos								
2.1.7. Gyventojų užimtumo programos	5,40						5,40	1,56
2.1.8. Kvalifikacijos kėlimas	0,06						0,06	0,02
2.1.9. Privatizavimas								
2.1.10. Gelbėjimas/ restruktūrizavimas	3,01	13,70					16,71	4,84
2.2. Sektorinė pagalba								
2.2.1. Plieno pramonė								
2.2.2. Laivų statyba								
2.2.3. Transportas								
2.2.4. Anglies pramonė								
2.2.5. Sintetinis pluoštas								
2.2.6. Kiti sektoriai								
2.3. Regioninė pagalba	**26,80**	**10,38**					**37,18**	**10,77**
IŠ VISO:	**205,30**	**205,80**	**0,35**				**411,45**	**119,16**
Apdirbamajai pramonei ir paslaugoms:	**64,51**	**24,08**					**88,59**	**25,66**

SIMBOLINIŲ ŽYMĖJIMŲ PAAIŠKINIMAI:

A1 – negrąžinama pagalba: subsidijos, dotacijos

A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delspinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai

B1 – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis

C1 – lengvatinės paskolos

C2 – mokesčių atidėjimai

D1 – valstybės garantijos

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000 - 2005 m. (mln. EUR)

Metai / Rodikliai	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Visa nacionalinė valstybės pagalba	**68,70**	**39,73**	**74,96**	**40,67**	**120,38*)**	**119,16**
iš jos:						
- apdirbamajai pramonei ir paslaugoms	42,07	17,26	44,03	25,56	25,34	25,66
- žemės ūkiui ir žuvininkystei	0,43	0,82	1,43	0,74	89,63	93,50
- transportui	26,20	21,65	29,50	14,37	5,41	-

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000 - 2005 m.

Metai / Rodikliai	2000	2001	2002	2003	2004	2005
mln. EUR	68,70	39,73	74,96	40,67	120,38*)	119,16
EUR vienam dirbančiajam	43,32	26,11	53,31	28,28	83,81	81,04
% nuo BVP (veikusiomis kainomis)	0,57	0,29	0,51	0,25	0,66	0,58
% nuo nacionalinio biudžeto išlaidų	2,81	1,36	2,22	1,12	2,85	2,41
% nuo nacionalinio biudžeto deficito	66,50	13,21	23,50	12,42	55,73	71,77
Gyventojų skaičius mln.	3,70	3,48	3,47	3,46	3,43	3,41

2000-2005 METAIS SUTEIKTOS NACIONALINĖS VALSTYBĖS PAGALBOS BŪDAI

	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
Valstybės pagalba 2000	225,55	7,45	0,06	0,01	0,07	22,48	255,62	68,70
Valstybės pagalba 2001	87,99	24,50	0,00	0,07	27,54	0,00	140,10	39,73
Valstybės pagalba 2002	93,09	127,19			38,45	0,07	258,8	74,96
Valstybės pagalba 2003	50,03	46,22	11,62	0,34	32,13	0,00	140,34	40,67
Valstybės pagalba 2004	202,79	183,33	13,40	0,03	15,69	0,40	415,64*)	120,38
Valstybės pagalba 2005	205,30	205,80	0,35				411,45	119,16

*) patikslinta ataskaita

SIMBOLINIŲ ŽYMĖJIMŲ PAAIŠKINIMAI:

A1 – negrąžinama pagalba: subsidijos, dotacijos

A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delspinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai

B1 – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis

C1 – lengvatinės paskolos

C2 – mokesčių atidėjimai

D1 – valstybės garantijos

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000-2005 m. (mln. EUR)

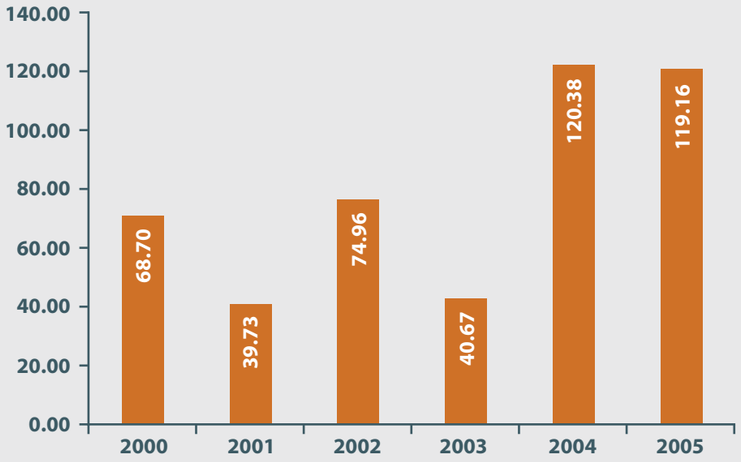

2006 m. EUROPOS KOMISIJOS SPRENDIMAIS ĮVERTINTA VALSTYBĖS PAGALBA

Pranešimo apie valstybės pagalbą registravimo EK data	Pagalbos pavadinimas	Sektorius, kuriame teikiama pagalba	Pagalbos tikslas	Pagalbos schemos taikymo trukmė	Sprendimo priėmimo data
2005-03-04	N 112/ 2005 – Parama įsigyjant žemę	Žemės ūkis	Pagalba investicijoms	Iki 2010 m.	2006-11-22
2005-06-08	N 294/2005 - Pagalba biokuro gamybos plėtojimui	Žemės ūkis	Aplinkos apsauga, biokuro gamybos skatinimas	Iki 2011-12-31	2006-01-24
2005-06-17	N 313/ 2005 – Jūrininkų socialinio draudimo įmokų mažinimas	Jūrų ir pakrančių vandens transportas	Užimtumo skatinimas	Iki 2012-01-01	2006-03-22
2005-06-22	N 330/ 2005 – Pagalba laivybos bendrovėms – Tonažo mokesčio schema	Jūrų ir pakrančių vandens transportas	Sektorinė plėtra	Iki 2016-07-19	2006-07-19
2005-07-20	N 371/ 2005 – Pagalba perkant panaudotą įrangą linų sektoriuje	Žemės ūkis	Investicijos į žemės ūkio valdas	Iki 2012-12-14	2006-12-14
2005-07-20	N114/2005 – Parama kreditų palūkanoms kompensuoti	Žemės ūkis	Pagalba investicijoms	Neribota.	2006-12-16
2005-09-16	N 464/ 2005 – Restruktūrizavimo pagalba AB Kauno ketaus liejykla	Kiti sektoriai (metalo liejinių gamyba)	Restruktūrizavimui	2005-2008 m.	2006-02-22
2005-10-28	N 544/ 2005 – Valstybės pagalba kooperacijai plėtoti	Žemės ūkis	Valstybės pagalba gamintojų grupių ir asociacijų veiklos pradžiai	Iki 2016-03-08	2006-03-08
2005-11-10	N 571/ 2006 – Valstybės pagalba nuostoliams dėl nepalankių hidrometeorologinių reiškinių žemės ūkio sektoriuje iš dalies atlyginti	Žemės ūkis	Patirtų nuostolių dėl nepalankių hidrometerologinių reiškinių dalinis kompensavimas	Iki 2007-04-12	2006-04-12
2005-11-24	N 586/ 2005 – Parama veislinių gyvūnų įsigijimui	Žemės ūkis	Geresnes genetines savybes turinčių gyvūnų įsigijimas	Neribota	2006-04-26
2006-01-09	N 21/ 2006 – Dėl fitosanitarijos priemonių taikymo patirtų nuostolių kompensavimas	Žemės ūkis	Nuostolių, patirtų dėl fitosanitarijos priemonių taikymo, dalinis kompensavimas	Neribota	2006-05-15
2006-03-01	N 140/ 2006 *) – Dotacijų teikimas valstybės įmonėms prie pataisos įstaigų	–	Užimtumas	Iki 2011-12-31	2006-07-19
2006-06-23	N 405/ 2006 – Parama veislinių gyvūnų įsigijimui. Pagalbos Nr. N586/ 2005	Žemės ūkis	Geresnes genetines savybes turinčių gyvūnų įsigijimas	Neribota	2006-08-04
2006-09-27	N 641/ 2006 - 2007 - 2013 m. regioninės pagalbos žemėlapis	Visi sektoriai	Regioninė plėtra	Nuo 2007-01-01 iki 2013-12-31	2006-10-24

*) Paramos priemonė, kuri nelaikytina valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 str. 1 d.

ATSTOVAVIMO TEISMUOSE 2006 M. REZULTATŲ ANALIZĖ

	Bylos, nagrinėjamos Vilniaus apygardos administraciniame teisme	Bylos, nagrinėjamos Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme	Baigtos bylos	Bendras atstovaujamų bylų skaičius
KĮ 4 str. pažeidimai	1. VšĮ „Palangos pliažo tinklinio bazė“ *v.* Konkurencijos taryba	1.UAB „Žalmargės pienas” *v.* Konkurencijos taryba (procesas atnaujintas) 2. Palangos savivaldybė *v.* Konkurencijos taryba (paduotas prašymas dėl proceso atnaujinimo) 3. Kauno miesto savivaldybė *v.* Konkurencijos taryba 4. TEO LT, AB, UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ *v.* Konkurencijos taryba 5. Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos *v.* Konkurencijos taryba	1. Valstybinė ligonių kasa *v.* Konkurencijos taryba 2. UAB „Rivona“ *v.* Konkurencijos taryba	8
KĮ 5 str. pažeidimai	1. UAB „Eurointegracija“ *v.* Konkurencijos taryba 2. UAB „Libra Vitalis“, UAB „Schneidersöhne Baltija“ *v.* Konkurencijos taryba		1. Taksi paslaugas Vilniaus m. teikiantys ūkio subjektai *v.* Konkurencijos taryba	3
KĮ 9 str. pažeidimai	1. AB „Mažeikių nafta“ *v.* Konkurencijos taryba 2. AB „flyLAL – Lithuanian Airlines“ *v.* Konkurencijos taryba		1. AB „Gubernija“ *v.* Konkurencijos taryba 2. AB „Akmenės energija“ *v.* Konkurencijos taryba 3. AB „Lietuvos paštas“ *v.* Konkurencijos taryba	5
RĮ 5 ir 6 str. pažeidimai		1. UAB „Acme“ *v.* Konkurencijos taryba	1. UAB “Euroinvesticijos” *v.* Konkurencijos taryba 2. UAB „Vilniaus energija“ *v.* Konkurencijos taryba 3. UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ *v.* Konkurencijos taryba 4. UAB „Getz Medical Baltic“ *v.* Konkurencijos taryba 5. AB „Gubernija“ *v.* Konkurencijos taryba	6
Koncentracija			1.UAB „Medipresa“ *v.* Konkurencijos taryba	1
Laikinojo pobūdžio priemonės	1. *Rautakirja Oy v.* Konkurencijos taryba			1
Iš viso:	**6**	**6**	**12**	**24**

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo palikti nepakeisti, - 5

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo pakeisti iš dalies, - 3

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo panaikinti, - 2

Bylų, kuriose pareiškėjas, skundęs KT nutarimą, skundo atsisakė, - 2

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

A. Vienuolio g. 8, LT-01104 Vilnius
Tel., faks. (8 5) 212 6492
El. p. tarnyba@konkuren.lt
www.konkuren.lt

Parengė V. Aleksienė, R. Kaulėnaitė, P. Kvietkauskienė
Kūrė dizainą ir maketavo E. Juzėnaitė
Išleido LĮ „Kriventa“, tel. (8 5) 265 0629
Tiražas 100 vnt.